

"CROWE MNE" d.o.o.

Broj 033-1/26

Podgorica, 06. 03. 2026 god.

Grawe osiguranje AD Podgorica

**Pojedinačni finansijski iskazi za godinu
završenu 31. decembra 2025. godine
i izvještaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-5
POJEDINAČNI FINANSIJSKI ISKAZI	
Pojedinačni bilans uspjeha	6-7
Pojedinačni bilans stanja	8
Pojedinačni iskaz o promjenama na kapitalu	9
Pojedinačni iskaz o tokovima gotovine	10
 Napomene uz pojedinačne finansijske iskaze	 11-47

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Grawe osiguranje AD Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izvještaja Grawe osiguranje AD Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2025. godine, pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu i pojedinačni izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „pojedinačni finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembar 2025. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i pojedinačne tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)
Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
<p><i>Procjenjivanje tehničkih rezervi</i></p> <p>Tehničke i matematičke rezerve u iznosu od EUR 57.184.716 na 31. decembar 2025. godine (31. decembar 2024. godine: EUR 54.903.168) predstavljaju značajan dio ukupnih obaveza Društva.</p> <p>Vrednovanje tehničkih i matematičkih rezervi uključuje procjene u vezi sa neizvjesnošću ishoda, uglavnom u vezi sa ukupnim iznosom potrebnim za podmirenje obaveza, uključujući bilo kakve garancije osiguraniku. Društvo koristi aktuarske modele kao podršku izračuna tehničkih rezervi. Određivanje pretpostavki koje se koriste u izračunu tehničkih i matematičkih rezervi uključuje značajnu procjenu Rukovodstva i procjenu o neizvjesnim budućim ishodima. Različite ekonomske i neekonomske pretpostavke, kao što su stope inflacije ili trendovi vezani za sudske sporove, se koriste za procjene ovih tehničkih rezervi.</p> <p>Zbog značajnosti tehničkih i matematičkih rezervi, te njihove inherentne neizvjesnosti procjene, ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Stekli smo razumijevanje dizajna internih kontrola nad aktuarskim procesom koji uključuje izračun rezervacija za štete i matematičkih, proces korišćenja ekonomskih i aktuarskih pretpostavki, kao i proces izvođenja novčanih tokova. Takođe smo razmotrili pristup i metodologiju koju Društvo koristi za aktuarske analize koje uključuju poređenje procjena i stvarnih pokazatelja iz prethodnih perioda. Naša procjena je, po potrebi, uključila evaluaciju specifičnih ekonomskih i aktuarskih pretpostavki i razmatranje procjena Rukovodstva vezano za korištene pretpostavke, koje mogu varirati u zavisnosti od proizvoda i/ili karakteristika proizvoda, i takođe usklađenost modela sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p> <p>Posebno smo naše procedure usmjerili na modele koje smo smatrali materijalnim i kompleksnim i/ili zahtijevaju značajne procjene u vezi sa korištenim pretpostavkama koje se naročito odnose na matematičke rezerve za poslove životnih usluga. Za sprovođenje naših revizorskih procedura, koristili smo usluge aktuara.</p> <p>Nadalje, izvršili smo revizijske procedure kako bi procijenili da li modeli obezbjeđuju ispravan i potpun izračun tehničkih i matematičkih rezervi, uključujući i preračun rezultata ovog modela na odabranom uzorku. Naše revizorske procedure takođe su uključile test konzistentnosti ulaznih podataka korištenih za izračun „Nastalih, a neprijavljenih šteta“ (IBNR), nezavisan obračun IBNR rezervi koristeći različite metode i pretpostavke, kao i nezavisan preračun rezervi „Prijavljenih, ali neizmirenih šteta“ (RBNS) za anuitete kao i obračun matematičkih rezervi.</p> <p>Ocijenili smo adekvatnost objelodanjivanja uključenih u napomeni 3.17 Bruto tehničke rezerve i napomeni 24 Rezervisanja, priloženih pojedinačnih finansijskih izvještaja sastavljenih u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p>

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta, ali ne uključuje finansijske izvještaje i izvještaj revizora o njima. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Crne Gore. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izvještajima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procjenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtjevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Crne Gore u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahtjeva moglo uticati na prosuđivanja donijeta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocijenimo, izvještavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izvještajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim izvještajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumijevanja Društva stečenih u reviziji, izvijestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nijesmo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da pojedinačni finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne izvještaje, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne izvještaje ako takvi izvještaji postoje. Pogrešni izvještaji mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih izvještaja u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni izvještaji koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne izvještaje nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja (nastavak)***

Mi komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlaštenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Ovlašćeni revizor u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Pero Đuričković.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica
06. mart 2026. godine

Pero Đuričković, Ovlašćeni revizor

Vladimir Kavarić, Ovlašćeno lice

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****Pojedinačni Bilans uspjeha**

		(u Eur)	
	Napomena	2025.	2024.
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2025.			
Poslovni prihodi		7.207.490	7.073.188
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3.1, 4	7.180.261	7.045.167
Obračunate bruto premije osiguranja		7.583.884	7.450.639
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(407.140)	(409.008)
Promjene bruto prenosnih premija		4.616	6.193
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		(1.099)	(2.657)
Neto prihodi od ostalih usluga	3.1, 5	27.229	28.021
Poslovni rashodi		7.000.466	6.515.799
Rashodi naknada šteta	3.2, 6	4.779.942	5.375.373
Obračunate bruto naknade šteta		4.660.687	5.397.708
Troškovi vezani za isplatu šteta		34.578	33.181
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(116.803)	(158.323)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		216.948	127.340
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		(1.498)	(8.704)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		(19.956)	(22.613)
Umanjenje za udjele saosiguravača, reosiguravača i retro-cesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete		5.987	6.784
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	3.2, 7	2.084.816	1.016.758
Promjene matematičkih rezervisanja		1.939.307	1.128.353
Promjena drugih tehničkih rezervisanja		145.509	(111.595)
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3.2, 8	135.707	123.668
Troškovi nadzornog organa		74.761	74.642
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja		55.117	26.765
Drugi ostali neto troškovi osiguranja		112	1.012
Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja		5.717	21.249
Dobitak/Gubitak – Bruto poslovni rezultat		207.024	557.389
Troškovi sprovođenja osiguranja	3.3, 9	1.687.765	1.485.943
Troškovi sticanja osiguranja	9.1	413.366	482.555
Amortizacija	3.10, 9.2	55.193	42.628
Troškovi rada	9.3	855.314	693.381
Materijalni troškovi	9.4	32.412	30.694
Ostali troškovi usluga	9.5	476.462	371.174
Drugi troškovi	9.6	24.997	22.304
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	9.7	(169.979)	(156.793)
Dobitak/Gubitak – Neto poslovni rezultat		(1.480.741)	(928.554)

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

			(u Eur)
Finansijski rezultat od ulaganja	3.5, 10	3.153.467	2.865.137
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		3.018.359	2.632.274
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(748.903)	(761.383)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		2.269.456	1.870.891
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		923.753	1.016.629
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(39.743)	(22.382)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		884.010	994.247
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		1.672.726	1.936.583
Porez na dobit	3.7, 11	237.264	273.838
Porez na dobit		204.486	241.495
Prihodi/rashodi na ime odloženog poreza		32.778	32.344
Neto dobit za poslovnu godinu		1.435.462	1.662.745

U Podgorici
Dana 18.02.2026. godineLice odgovorno za
sastavljanje Bilansa

Biljana Vukčević

Prokurista:

Miloš Mitrović

Izvršni direktor

Maja Pavličić

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

Pojedinačni Bilans stanja

		(u Eur)	
Na dan 31.decembra 2025. godine	Napomena	2025.	2024.
Aktiva			
Nematerijalna imovina	3.8, 12	-	1.116
Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.9, 13	626.783	651.321
Dugoročna finansijska ulaganja		57.635.883	52.664.417
Hartije od vrijednosti	3.13, 14	53.253.653	48.819.174
Ulaganja u investicione fondove	14.2	397.656	-
Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja	3.13, 14.3, 17	2.747.742	2.606.562
Udjeli i učešća u društvima	16	1.200.001	1.200.001
Investicione nekretnine	3.12, 15	36.831	38.680
Kratkoročna finansijska ulaganja		21.859.677	22.544.643
Hartije od vrednosti	18	21.858.599	22.544.141
Druga kratkoročna ulaganja		1.078	502
Kratkoročna sredstva		992.351	1.422.962
Gotovinska sredstva	3.13, 19	648.490	1.131.522
Kratkoročna potraživanja	3.13, 20	343.861	291.440
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	21	305.921	312.870
Aktivna vremenska razgraničenja	22	1.709.258	1.279.569
Ukupna aktiva		83.129.873	78.876.898
Pasiva			
Osnovni kapital			
Akcijski kapital	3.14, 23	3.000.011	3.000.011
Rezerve		21.884.038	19.891.484
Revalorizacione rezerve	3.16, 23	(1.004.050)	(1.861.143)
Neraspoređena dobit/gubitak		22.888.088	21.752.627
Rezervisanja		57.184.716	54.903.168
Bruto tehničke rezerve	3.17, 24	1.200.980	1.008.604
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja iz osiguranja	3.17, 24	55.956.771	53.873.315
Ostala rezervisanja	24.3.1	26.965	21.249
Kratkoročne obaveze	25	912.526	963.248
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		31.800	32.345
Pasivna vremenska razgraničenja	26	116.782	86.642
Ukupna pasiva		83.129.873	78.876.898

U Podgorici
Dana 18.02.2026. godineLice odgovorno za
sastavljanje Bilansa
Biljana Vukčević

Prokurista:

Miloš Mitrović

Izvršni direktor

Maia Pavličić
a.d.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****Pojedinačni Iskaz o promjenama na kapitalu****U periodu od 1. januara do 31. decembra 2025. godine**

(u Eur)

Opis	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	3.000.011	(3.115.714)	20.389.883	20.274.180
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	1.254.572	-	1.254.572
Dividende	-	-	(300.001)	(300.001)
Dobit tekuće godine	-	-	1.622.745	1.662.745
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	3.000.011	(1.861.143)	21.752.627	22.891.496
Stanje na dan 1. januara 2025. godine	3.000.011	(1.861.143)	21.752.627	22.891.496
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	857.093	-	857.093
Dividende	-	-	(300.001)	(300.001)
Dobit tekuće godine	-	-	1.435.462	1.435.642
Stanje na dan 31. decembra 2025. godine	3.000.111	(1.004.049)	22.888.088	24.884.050

U Podgorici

Dana 18.02.2026. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje Bilansa
Biljana Vukčević

Prokurista:

Milos Mitrović

Izvršni direktor

Maja Pavičić

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

Pojedinačni Iskaz o novčanim tokovima

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2025. godine

	2025.	2024.
		(u Eur)
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.392.260	7.451.522
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	7.369.903	7.441.579
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	22.357	9.943
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.776.649	7.332.136
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reos)	4.429.274	5.255.788
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja i premija)	183.785	93.977
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i dugih ličnih rashoda	840.008	647.046
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	335.030	313.449
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	452.632	554.756
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	535.920	467.120
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	615.611	119.386
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	31.568.478	9.511.701
Prihodi od prodaje hartija od vrijednosti	29.512.862	6.487.579
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	2.011.351	2.978.422
Prilivi od zakupnina	8.802	9.870
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	35.463	35.830
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	32.382.120	9.554.651
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	26.216.245	3.560.619
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja	4.578.311	3.528.938
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti	1.481.981	2.372.850
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	30.584	61.644
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	75.000	30.600
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(813.643)	(42.950)
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	-
Odliv iz aktivnosti finansiranja	-	-
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	285.001	285.001
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(285.001)	(285.001)
Neto promjena gotovine	(483.033)	(208.565)
Gotovina na kraju obračunskog perioda	648.490	1.131.522
Gotovina na početku obračunskog perioda	1.131.522	1.340.088

U Podgorici
Dana 18.02.2026. godineLice odgovorno za
sastavljanje Bilansa
Biljana VukčevićProkurista:
Miloš Mitrović

Izvršni direktor

Maja Pavličić

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

1. Osnivanje i djelatnost

Osiguravajuće društvo „Grawe osiguranje“ A.D, Podgorica (u daljem tekstu Društvo), registrovano je u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 21.10.2004. godine, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore, pod registarskim brojem 4-0007631/001, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Crne Gore o davanju dozvole za rad broj 02-3087/2 od 23.09.2004. godine.

Društvo je bilo registrovano za poslove životnih osiguranja i za neživotna osiguranja: osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje, ostala osiguranja imovine, uključujući osiguranja vozila-kasko (Rješenje Ministarstva finansija Republike Crne Gore 02-3087/2 od 23.09.2004. godine).

Imajući u vidu da Društvo u roku od 6 mjeseci od izdavanja dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja nije otpočelo sa obavljanjem poslova neživotnih osiguranja, donijeta je odluka o prestanku obavljanja poslova neživotnih osiguranja. Na XIII sjednici Skupštine akcionara održanoj 25.11.2011. godine, Odlukom o izmjeni Statuta Društva radi usaglašavanja sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti, djelatnost Društva je životno osiguranje.

Agencija za nadzor osiguranja je 04.09.2009. godine donijela Rješenje broj 03-392/5-09, kojim se Osiguravajućem društvu „Grawe osiguranje“ AD, Podgorica izdaje dozvola za obavljanje poslova životnog osiguranja.

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti od 4.08.2017. godine izvršeno je restrukturiranje privrednih društava spajanjem uz pripajanje društva preuzimaoca „Grawe osiguranje“ AD Podgorica i preuzetog društva "Merkur osiguranje" AD Podgorica.

Savjet Agencije za nadzor osiguranja je 28.12.2017. godine donio Rješenje o davanju saglasnosti za prenos portfelja „Atlas life“ AD Podgorica na „Grawe osiguranje“ AD Podgorica, a nakon dobijenog Rješenja o postupku koncentracije od strane Agencije za zaštitu konkurencije. Na osnovu dobijene saglasnosti „Grawe osiguranje“ AD Podgorica je prenijelo portfelj „Atlas life“ AD Podgorica sa stanjem 31.01.2018. godine shodno zaključenom Ugovoru o prenosu portfelja, čime je dozvola za obavljanje poslova osiguranja izdata društvu za osiguranje „Atlas life“ AD Podgorica prestala da važi danom usvajanja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji skupštine akcionara tog društva.

Osnovni kapital Društva podijeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti od 39,59 €, čiji je vlasnik Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

Organi Društva su Skupština akcionara kao najviši organ Društva, Odbor direktora, Izvršni direktor i sekretar Društva. Odbor direktora se sastoji od 3 člana koje imenuje i razrješava Skupština akcionara. Mandat članova Odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici Skupštine akcionara. Broj mandata za člana Odbora direktora nije ograničen. Odbor direktora upravlja Društvom direktno i preko Izvršnog direktora i menadžmenta u cjelini i ima puno ovlaštenje da donosi odluke i preduzima aktivnosti koje smatra korisnim za postizanje i sprovođenje svrhe i predmeta poslovanja Društva, osim poslova koji su izričito stavljeni u nadležnost Skupštine Društva.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Ivana Crnojevića br. 62/1.

Društvo je na dan 31. decembra 2025. godine imalo 52 zaposlenih (31. decembra 2024. godine 41 zaposlenih).

Društvo je dana 13.04.2023. donijelo odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću "GRAWE NEKRETNINE" – Podgorica, čija je osnovna djelatnost iznajmljivanje vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima. Društvo je 100% vlasnik Grawe nekretnine d.o.o. Kapital društva Grawe nekretnine d.o.o. je EUR 1.200.001.

Sjedište firme je na adresi na kojoj posluje i Društvo, tj. Bulevar Ivana Crnojevića br. 62/1.

Grawe nekretnine d.o.o. tokom 2025. godine ima samo jednog zaposlenog koji je istovremeno i izvršni direktor.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja

2.1. Osnova za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl.list CG“, br.84/25 od 31.07.2025), Zakonom o osiguranju („Sl.list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11 i 45/12, 06/13, 55/16, 146/21 034/24 od 12.04.2024) i regulativom propisanom od Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore. U skladu sa Zakonom o računovodstvu, pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kome je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

MRS i MSFI koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine, kao i MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Tokom 2020. godine zvanično su objavljeni prevodi standarda MSFI 9 – „Finansijski instrumenti“, MSFI 16 – „Lizing“ i MSFI 15 – „Prihodi od ugovora sa kupcima“. MSFI 16 je u zvaničnoj primjeni u Crnoj Gori od 1. januara 2021, dok se MSFI 9 i MSFI 15 zvanično primjenjuju od 01.01.2024. godine. Za obveznike standarda MSFI 17, koji u Crnoj Gori stupa na snagu 01.01.2027, odlaže se primjena standarda MSFI 9 do početka primjene MSFI 17. Shodno tome Društvo ima obavezu primjene Standarda MSFI 17, odnosno MSFI 9 od 01.01.2027.

Finansijski iskazi su prezentovani u formi propisanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako predviđa MRS -1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, koji se procjenjuju po tržišnoj vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze su iskazani po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro.

2.2. Koncept nastavka poslovanja

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

2.3. Usporedni podaci

Usporedne podatke čine godišnji pojedinačni finansijski izvještaji Društva za 2024. godinu, koji su bili predmet revizije.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2025. godinu su sledeće:

3.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premije osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i saosiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljani za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Prihodi od premija osiguranja se priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja.

Ostali prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva.

3.2. Poslovni rashodi

Rashodi obuhvataju rashode za štete, rashode za promjenu neto tehničkih rezervisanja i ostale troškove, doprinose i rezervisanja.

Rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta ispravljani za promjenu bruto rezervi za štete. Neto rashodi naknade šteta obračunati su iz bruto naknade šteta, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za regresna potraživanja i udio reosiguranja i saosiguranja i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja i saosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja.

Rashodi za promjenu neto tehničkih rezervisanja predstavljaju promjene rezervisanja za matematičku rezervu i promjene drugih tehničkih rezervisanja.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja i ostale troškove iz poslova osiguranja. Ostali troškovi se priznaju na obračunskoj osnovi.

3.3. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i čine ih troškovi pribave osiguranja i troškovi uprave.

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizije i ostale troškove koji se odnose na pribavu osiguranja.

Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nijesu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju (amortizacije, zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih, materijalni troškovi, ostali troškovi usluga i drugi troškovi).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja**

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunavaju se u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz preračuna sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom poslovnih promjena u toku godine priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastale.

3.5. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijske prihode čine prihodi od kamata, dobici od finansijskih sredstava, vrijednosno prilagođavanje ulaganja i drugi prihodi.

Finansijski rashodi se sastoje od rashoda od kamata, gubitaka od finansijskih sredstava, vrijednosno prilagođavanje ulaganja i drugih finansijskih rashoda.

3.6. Naknade za zaposlene

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenih iskazuju se kao rashod perioda na koji se odnose. Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali.

3.7. Porez na dobit i odloženo oporezivanje**Tekući porez na dobit**

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Porez na dobit plaća se po progresivnoj stopi koja iznosi 9% do 100.000,00 EUR, 12% na iznos od 100.000,01 EUR do 1.500.000,00 EUR i 15% za iznos oporezive dobiti preko 1.500.000,01 EUR.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.7. Porez na dobit i odloženo oporezivanje

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa državnim i opštinskim propisima.

3.8. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se odnose na softver za vođenje poslovnih knjiga, softver za obračun zarada, obračun premije osiguranja, softver za slanje klijentima obavještenja elektronskim putem i ostali softveri.

Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu. Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od 3,3 godine, osim ulaganja koja imaju utvrđen rok važenja, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

3.9. Nekretnine i oprema

Kao nekretnine i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se prilikom početnog priznavanja odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nekretnina i opreme, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Nakon početnog priznavanja nekretnine i oprema se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Dobici ili gubici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina i opreme utvrđuju se iz razlike između iznosa dobijenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.10. Amortizacija**

Amortizacija nekretnina i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Primijenjene stope su sledeće:

	Procijenjeni Korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Građevinski objekti	40	2,5	2,5
Kancelarijske mašine	3,33	30	15
Računari i računarska oprema (hardware&software) i licence	3,33	30	30
Vozila	5	20	10
Kancelarijski namještaj	6,67	15	10
Ostala oprema	5	20	20

U skladu sa članom 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za licence i opremu primjenom degresivnog metoda.

3.11. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja preispituje vrijednosti po kojima je iskazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje nagovještaji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstava, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Na dan 31.12.2025. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indicije da je došlo do obezvrjeđenja vrijednosti imovine.

3.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je ulaganje u nekretninu koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje djelatnosti, nego radi sticanja prihoda od zakupa.

Investiciona nekretnina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Početno priznavanje investicionih nekretnina vrši se primjenom metoda nabavne vrijednosti predviđenog MRS 40 – Investicione nekretnine. Obračun amortizacije investicionih nekretnina vrši se proporcionalnim metodom po stopi od 2,50 %.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.13. Finansijska sredstva

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja, hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju, investicioni fondovi, dugoročni krediti, udijeli u drugim društvima, investicione nekretnine, druga dugoročna finansijska ulaganja i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala.

Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja

Društvo je 01.04.2022. izvršilo reklasifikaciju dijela hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju u hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja. Reklasifikacija je izvršena poštujući propise standarda MRS 39, koji propisuje da se reklasifikacija dozvoljava u uslovima kada se promijene namjere ili sposobnosti, ili u rijetkim slučajevima kada pouzdano odmjeravanje fer vrijednosti nije više moguće (paragraf 54, 46(c) i 47). Takođe, Društvo je ispunjavalo kriterijume paragrafa 9 koji zahtijeva da u prethodne dvije finansijske godine nije bilo prodaje hartija od vrijednosti klasifikovanih kao one koje se drže do dospelja, kao ni reklasifikacija hartija od vrijednosti koje se drže do dospelja u raspoložive za prodaju.

U skladu sa paragrafom 55(b) Društvo je kao početnu vrijednost hartija od vrijednosti koje se drže do dospelja prikazalo njihovu fer vrijednost u trenutku reklasifikacije. Fer vrijednost hartija od vrijednosti, koja uključuje i revalorizacione rezerve na dan reklasifikacije jeste njihova *nova nabavna vrijednost*, a revalorizacione rezerve se amortizuju kroz bilans uspjeha korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju

Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju se početno iskazuju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se na dan bilansa stanja vrednuju po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastala. Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnom tržištu zasniva se na važećim cijenama ponude.

Investicioni fondovi

Društvo posjeduje investicione fondove koji se vrednuju u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje. Fondovi su klasifikovani kao finansijska sredstva namijenjena trgovanju. Ova klasifikacija podrazumijeva da se sredstva priznaju po fer vrijednosti, a promjene u fer vrijednosti se priznaju kroz bilans uspjeha u periodu u kojem nastanu.

Fer vrijednost se utvrđuje na osnovu tržišnih cijena dostupnih na aktivnim tržištima, a u nedostatku istih koriste se odgovarajuće metode procjene. Društvo redovno prati kretanja na tržištu i vrši usklađivanje vrijednosti portfelja u skladu sa važećim računovodstvenim standardima.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.13. Finansijska sredstva (nastavak)*****Kredit i potraživanja***

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Nakon početnog vrednovanja kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja za premiju i druga potraživanja čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nijesu naplaćena na dan bilansa, kao i druga kratkoročna potraživanja.

Potraživanja se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti, a na dan bilansa se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o potencijalnoj nenaplativosti potraživanja.

Ispravka vrijednosti formira se za sva ona potraživanja za premiju osiguranja koja nijesu naplaćena u roku od 90 dana.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo provjerava na datum sastavljanja finansijskih izvještaja da li postoje objektivni dokazi za obezvrjeđenje finansijske imovine.

Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje postoji objektivni dokaz da će procijenjeni budući novčani tokovi od imovine biti izmijenjeni kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Iznos troška po osnovu ispravke vrijednosti se priznaje u okviru bilansa uspjeha u okviru ostalih rashoda. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu na žiro i deviznim računima Društva.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno se iskazuju u nominalnim iznosima, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.14. Kapital

Na osnovu Zakona o osiguranju kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

U skladu sa odredbama člana 21 Zakona o osiguranju akcijski kapital Društva koje obavlja poslove životnih osiguranja ne može biti manji od 3.000.000 €.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja osiguranja umanjena za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5 % osigurane sume;
- 2) revalorizacije rezerve koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za:

- udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.15. Garantni kapital

Radi obezbjeđenja trajnog izvršenja obaveza, Društvo je prema odredbama Zakona o osiguranju, dužno da ima garantni kapital. Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.16. Revalorizacione rezerve**

U okviru računa nerealizovani dobiti i gubici po osnovu usklađivanja fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se pozitivni i negativni efekti promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju. U skladu sa MRS 39 (stav 55b) dobiti i gubici po osnovu promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala, odnosno revalorizacionih rezervi sve do prodaje ili otuđenja tih sredstava, kada se neto dobitak ili gubitak iskazan u kapitalu, odnosno revalorizacionim rezervama prenosi u prihode ili rashode.

U okviru računa nerealizovani dobiti i gubici iskazana je i revalorizaciona rezerva hartija od vrijednosti koje su reklasifikovane iz kategorije raspoložive za prodaju u kategoriju do dospelja. Iznos revalorizacionih rezervi će se amortizovati kroz bilans uspjeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS 39 (paragraf 55a).

3.17. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja.

Osiguravajuće društvo koje se bavi poslovima životnih osiguranja mora formirati sledeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije;
- rezerve za štete;
- matematičku rezervu i rezerve za učešće u dobiti;
- posebna rezerva životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik;
- ostale tehničke rezerve (rezerve za neistekle rizike).

Prenosne premije

Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro-rata-temporis.

Prenosna premija osiguranja života iskazuje se u okviru matematičke rezerve, dok se prenosna premija dopunskih osiguranja iskazuje posebno u bilansima.

Rezerve za štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete i nastale neprijavljene štete u tekućem periodu.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procenom za svaku štetu. Za nastale prijavljene neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov, ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Za rezervisane nastale, a neprijavljene štete za dopunska osiguranja uz osiguranje života se vrši obračun rezervacije koristeći Chain ladder metodu. Rezervacija za nastale neprijavljene štete obuhvata i rezerve za nastale a nedovoljno riješene štete, odnosno štete koje bi mogle biti reaktivirane, kao i za štete u prenosu.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)***Matematička rezerva i rezerve za učešće u dobiti***

Matematička rezerva obrazuje se u visini sadašnje vrijednosti budućih obaveza društva za osiguranje umanjene za sadašnju vrijednost budućih obaveza ugovarača osiguranja (premija osiguranja) i izračunava se za svaki pojedini ugovor o osiguranju.

Rezerva za učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa tehničkim osnovama pojedinih tarifa osiguranja života i Pravilnikom o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti. Odlukom Odbora direktora Društvo određuje krajem jedne poslovne godine visinu ukupne kamatne stope za najmanje dvije naredne poslovne godine. Na taj način se Društvo obavezuje da će u svom bilansu iskazivati tu rezervu bez obzira na rezultate poslovanja.

Posebna rezerva životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik

Posebna rezerva životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik odnosi se na obaveze Društva po osnovu zaključenih ugovora kod kojih je vrijednost polise direktno vezana za vrijednost investicionih jedinica (unit-linked proizvodi).

Ova rezervisanja predstavljaju zbir:

- vrijednosti investicionih jedinica alociranih na pojedinačne polise na datum bilansa, i
- dodatnih obaveza Društva po osnovu garantovanih minimalnih naknada ili pokrića rizika (ukoliko su ugovorene).

Društvo ne vrši rezervisanje matematičke rezerve po osnovu garantovanih minimalnih naknada ili pokrića rizika. Obračunata riziko premija dovoljna je za ispunjenje obaveza iz ugovora o osiguranju po osnovu garantovanih prava osiguranika i korisnika osiguranja, odnosno po osnovu garantovane naknade u slučaju smrti osiguranika.

Visina posebne rezerve zavisi od tržišne vrijednosti imovine u koju su sredstva uložena, tako da promjene fer vrednosti finansijske imovine direktno utiču na iznos obaveza prema osiguranicima. Investicioni rizik snosi ugovarač osiguranja, dok Društvo snosi rizike povezane sa troškovima upravljanja i rizikom smrtnosti u dijelu ugovorene garantovane sume.

Rezerve za neistekle rizike

Rezerve za neistekle rizike za dopunska osiguranja uz osiguranje života obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Rezerve za neistekle rizike na 31.12.2025. iznose 0,00 EUR.

3.18. Ostala rezervisanja**Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine**

Zahtjev za rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine je proistekao iz stadnarada MRS 19. Njihov smisao je da se ovi buduću izdaci realno procijene, i da se troškovima ravnomjerno optereti cijeli period u kom se oni stvaraju. Prema tome, trošak otpremnine ne nastaje samo u trenutku kada zaposleni odlazi u penziju, već tokom čitavog radnog vijeka kod poslodavca. Pri obračunu rezervisanja za dugoročne naknade neophodno je uvažiti osnovne principe finansijske i aktuarske matematike.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.19. Upravljanje rizicima**

Pod upravljanjem rizicima podrazumijevaju se sve mjere za prepoznavanje i ovladavanje rizicima, kojima je Društvo izloženo. Drugim riječima, upravljanje rizicima je sveukupnost propisa, politika i procedura koji su međusobno usklađeni i koordinisani, te mjera i postupaka za prepoznavanje, nadziranje i zaštitu od rizika. Zadatak upravljanja rizicima je svjesno i ciljano prihvatanje rizika i njihovo sistemsko vrednovanje, upravljanje, nadgledanje kao i pripremanje alternativnih mjera, kako bi se pravovremeno moglo postupati protiv potencijalnih štetnih događaja.

Sistem upravljanja rizikom ima za cilj da postigne i finansijske i strateške ciljeve Društva i da obezbijedi kontinuirano postojanje kompanije s jedne strane i da ispuni zakonske zahtjeve i zahtjeve solventnosti s druge strane. Ovi ciljevi se mogu postići kroz sisteme interne kontrole i upravljanja rizicima koji su usklađeni sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo je svojim poslovnim aktivnostima izloženo rizicima kao što su:

- Preuzeti rizik životnog osiguranja,
- Upravljanje imovinom i pasivom (ALM),
- Rizici ulaganja/tržišni rizici
- Rizik likvidnosti,
- Koncentracijski rizik,
- Operativni rizici,
- Reosiguranje,
- Rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane,
- Strateški i reputacijski rizici.

a) Rizik osiguranja

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Rizik koji svaki od ugovora o osiguranju nosi činl mogućnost da se osigurani slučaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv. S obzirom na činjenicu da su društva za osiguranje profesionalni preuzimaoci rizika, rizik osiguranja je područje koje predstavlja srž osiguravajuće djelatnosti. Djelatnost osiguranja je oduvijek obraćala pažnju na osiguranje i rezervisanje, jer je to stvarni posao osiguranja. Ograničavanje rizika osiguranja u Društvu se obavlja prije svega primjenom strogih pravila prihvatanja ponuda osiguranja.

b) Upravljanje imovinom i pasivom (ALM)

Rizik upravljanja imovinom i obavezama (dalje u tekstu: ALM rizik) predstavlja rizik koji proizilazi iz neusklađenosti bilansnih pozicija imovine i obaveza, pri čemu se naglasak stavlja na ročnu i valutnu (ne)usklađenost navedenih pozicija. U širem smislu, rizik upravljanja imovinom i obavezama obuhvata i upravljanje rizikom likvidnosti.

Kao strateški cilj na aktivnoj strani definisani su tzv. „durations-limit“ koji su usklađeni s ročnošću na pasivnoj strani tokom izračunavanja ALM za životna osiguranja. Potpuna usklađenost imovine i obaveza nije strateški cilj Društva. Naime, ročna neusklađenost imovine i obaveza proizlazi iz same prirode imovine na aktivnoj strani i dužine trajanja ugovora na pasivnoj strani bilansa. Ročnost obaveza u pravilu je duža od ročnosti na aktivnoj strani.

Teži se najboljem mogućem valutnom usklađivanju imovine i obaveza, odnosno teži se tome da da postoji valutna usklađenost investicije sa rezervama u portfelju (euro ugovori su pokriveni euro investicijama).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.19. Upravljanje rizicima (nastavak)****c) Tržišni rizik /Rizici ulaganja**

Prema zahtjevima, sva sredstva moraju biti uložena na način da se osigura sigurnost, kvalitet, likvidnost i profitabilnost portfelja u cjelini. Uopšteno govoreći, primjenjuje se princip slobode ulaganja, uzimajući u obzir tzv. princip „opreznosti“ tako da se velika pažnja posvećuje praćenju i upravljanju rizicima ulaganja.

U Društvu su tržišni rizici podijeljeni na sledeće podrizike:

- Rizik kamatnih stopa,
- Rizik ulaganja u akcije, udjele u kapitalu i sl.,
- Rizik nekretnina,
- Rizik raspona,
- Valutni rizik,
- Rizik koncentracije.

Područje ulaganja vođeno je načelom „Prudent Person Principles“ tj. načela opreznosti pri čemu se naglasak stavlja na sigurnost, održivost ulaganja, dugoročni uspjeh i prinos. To proizlazi iz dugogodišnje tradicije ulaganja u sigurnu imovinu, izbjegavajući pri tom rizične i netransparentne proizvode. Osim toga za svaku klasu imovine postoje unaprijed definisani rasponi i limiti ulaganja. Posebna pažnja se poklanja na likvidnosti ulaganja.

d) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Društva da podmiri svoje novčane obaveze odmah po njihovome dospelju.

Najčešći razlozi koji mogu dovesti do rizika likvidnosti su :

- pad vrijednosti i stepena utrživosti likvidne imovine,
- porast ročne neusklađenosti imovine i obaveza,
- nedovoljna finansijska snaga kompanije i percepcija tržišta, što zavisi od niza parametara (npr. profil rizika, koeficijent solventnosti, profitabilnost, očekivani budući trendovi, rejting itd.),
- nizak koeficijent likvidnosti.

U cilju dobrog upravljanja rizikom likvidnosti Društvo sprovodi sledeće:

- Planiranja očekivanih i poznatih novčanih priliva i odliva na mjesečnoj osnovi,
- Kontinuirano praćenje likvidnosti,
- Izračunavanje pokazatelja likvidnosti,
- Donošenje planova u slučaju nastanka nelikvidnosti.

Preko obračuna pokazatelja likvidnosti obezbjeđuje se informisanost o stanju likvidnosti Društva. Pokazatelj likvidnosti mora kontinuirano iznositi 100% ili više da bi se smatralo da je Društvo likvidno. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta i drugih obaveza na vrijeme.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)****3.19. Upravljanje rizicima (nastavak)****d) Rizik likvidnosti (nastavak)**

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospjeća sredstava i obaveza na dan 31.12.2024.

	do 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročna finansijska ulaganja	-	-	-	18.807.326	38.828.557	57.635.883
Kratkoročna finansijska ulaganja	-	-	21.859.677	-	-	21.859.677
Kratkoročna sredstva	648.490	-	-	-	-	648.490
Kratkoročna potraživanja	326.899	-	16.962	-	-	343.861
Ukupno	975.389	-	21.876.639	18.807.326	38.828.557	80.487.911

	do 1 mjesec	od 1 do 3 mjeseca	od 3 do 12 mjeseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Matematička rezerva i dr.tehn.rezerv	73.051	253.510	2.631.340	17.673.111	35.325.760	55.956.771
Ostale tehničke rezerve	125.179	219.900	147.911	506.300	201.689	1.200.980
Kratkoročne obaveze	708.040	204.486	-	-	-	912.526
Rezervisanja	906.270	677.896	2.779.251	18.179.411	35.527.449	58.070.277

Ročna neusklađenost na 31.12.2025.	69.119	(677.896)	19.097.388	627.915	3.301.107	22.417.634
---	---------------	------------------	-------------------	----------------	------------------	-------------------

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.19. Upravljanje rizicima (nastavak)

e) Koncentracijski rizik

Rizik koncentracije je rizik koji proizlazi iz izloženosti društva za osiguranje pojedinačnim rizicima ili međusobno zavisnim rizicima kod kojih je potencijal gubitka tako značajan da ugrožavaju solventnost odnosno finansijski položaj društva za osiguranje.

Koncentracije u investicionoj oblasti moraju biti isključene od početka postavljanjem odgovarajućih ograničenja. Ovo se generalno obezbjeđuje širokom diverzifikacijom investicionog portfelja.

Sledeća tabela prikazuje strukturu investicija Društva na dan 31.12.2025., odnosno njihovo pojedinačno učešće u ukupnim investicijama:

Vrsta finansijske investicije na 31.12.2025	Iznos u EUR	Učešće
Obveznice koje je izdala Crna Gora	63.205.802,72	78,53%
Obveznice država članica EU	7.502.119,49	9,32%
Obveznice država članica OECD	1.367.090,00	1,70%
Obveznice međunarodnih finansijskih institucija	3.037.240,04	3,77%
Investicioni fondovi	397.655,79	0,49%
Dugoročni krediti u zemlji - zaposleni	250.158,49	0,31%
Dugoročni krediti - povezana lica	1.591.172,49	1,98%
Investicione nekretnine	36.831,10	0,05%
Udjeli i učešća u društvima	1.200.001,00	1,49%
Pozajmice date osiguranicima	907.488,50	1,13%
Kratkoročna sredstva	992.351,11	1,23%
Ukupno:	80.487.910,73	100%

f) Operativni rizici

Predstavljaju opasnost od gubitaka koji nastaju zbog grešaka ili šteta uzrokovanih neadekvatnim internim procesima, osobama, sistemima i spoljnim događajima. Društvo je uspostavilo sistem upravljanja rizicima čiji je osnovni cilj ostvarivanje planiranih strateških ciljeva. Upravljanje rizicima vrši se na način kojim će se obezbjediti trajno održavanje stepena izloženosti rizicima na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, zaštitu interesa osiguranika i drugih povjerilaca Društva, a u skladu sa zakonom, drugim zakonskim propisima i aktima Društva, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

g) Reosiguranje

Reosiguranje se koristi za ograničavanje rizika preuzetih od strane ugovarača osiguranja (= rizik preuzimanja), u okviru kojeg se pokrivaju glavni rizici / izloženosti, homogenizacijom portfelja i smanjenjem volatilnosti.

h) Rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane (uključujući i kreditni rizik) je rizik od gubitka ili nepovoljne promjene u finansijskom statusu koji proizlazi iz promjena u kreditnom kvalitetu izdavaoca vrijednosnih papira, govornih strana i ostalih dužnika prema kojima osiguravajuće Društvo ima potraživanja. Javlja se u obliku rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane, rizika raspona ili koncentracije tržišnih rizika. Društvo je vršilo ulaganja u skladu sa zakonskim propisima. Detaljniji opis ulaganja možemo vidjeti u tačkama od 14 do 19.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.19. Upravljanje rizicima (nastavak)

i) Strateški i reputacijski rizik

Pod strateškim rizikom podrazumijeva se rizik nepovoljnog razvoja Društva uzrokovanog strateškim poslovnim odlukama, odnosno, sprovođenjem istih. Strateški rizici uglavnom se odnose na strateški smjer Društva, korporativno upravljanje, operativnu i strukturalnu organizaciju, kao i korporativnu kulturu. Reputacijski rizik je rizik koji proizlazi iz mogućeg ugrožavanja ugleda Društva kao posljedica negativne percepcije od strane šire javnosti (npr. stranke, poslovni partneri). Reputacijski rizik se često javlja u vezi s ostalim rizicima.

3.20. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrijednosti:

Vrste finansijskih investicija	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Državne obveznice	63.205.803	75.112.252
Obveznice država članica EU	7.502.119	7.502.119
Obveznice država članica OECD	1.367.090	1.367.090
Obveznice međunarodnih finansijskih institucija	3.037.240	3.037.240
Investicioni fondovi	397.656	397.656
Depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja	2.748.819	2.748.819
Investicione nekretnine	36.831	73.000
Udjeli u društvima	1.200.001	1.200.001
Kratkoročna sredstva	992.351	992.351
Ukupno	80.487.911	92.430.529

Shodno MSFI 13, fer vrijednost za finansijske instrumente je prikazana niže:

Vrsta finansijskih investicija	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nivo1	Nivo2	Nivo3
Državne obveznice	63.205.803	75.112.252	53.128.652	21.983.600	-
Obveznice država članica EU	7.502.119	7.502.119	7.502.119	-	-
Obveznice država članica OECD	1.367.090	1.367.090	1.367.090	-	-
Obveznice međunarodnih finansijskih institucija	3.037.240	3.037.240	3.037.240	-	-
Investicioni fondovi	397.656	397.656	397.656	-	-
Depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja	2.748.819	2.748.819	-	-	2.748.819
Investicione nekretnine	36.831	73.000	-	-	73.000
Udjeli u društvima	1.200.001	1.200.001	-	-	1.200.001
Kratkoročna sredstva	992.351	992.351	-	-	992.351
Ukupno	80.487.911	92.430.529	65.432.757	21.983.600	5.014.172

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

4. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premija osiguranja i saosiguranja su prikazani kako slijedi :

	2025.	2024.
Obračunate bruto premije osiguranja	7.583.884	7.450.639
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(407.140)	(409.008)
Promjene bruto prenosnih premija	4.616	6.193
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	(1.099)	(2.657)
	7.180.261	7.045.167

4.1. Obračunata premija osiguranja sastoji se od:

	2025.	2024.
Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja	6.728.434	6.633.195
Investiciono (unit-linked) osiguranje	40.679	-
Rentno osiguranje	14.701	20.000
Dopunsko osiguranje za nezgode	800.070	797.444
	7.583.884	7.450.639

4.2. Smanjenje za udio reosiguravača u premiji osiguranja:

	2025.	2024.
Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja života -povezana lica	176.647	179.570
Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja za dopunska osiguranja života-povezana lica	230.493	229.438
	407.140	409.008

5. Neto prihodi od ostalih usluga

	2025.	2024.
Ostali poslovni prihodi	464	1.243
Prihodi od usklađivanja potraživanja od premije	26.765	26.778
	27.229	28.021

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****6. Rashodi naknada šteta**

Rashodi od naknada šteta obuhvataju:

	2025.	2024.
Obračunate bruto naknade šteta	4.660.687	5.397.708
Troškovi vezani za isplatu šteta	34.578	33.181
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(116.803)	(158.323)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	216.948	127.340
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	(1.498)	(8.704)
Promjene bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	(19.956)	(22.613)
Promjene za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	5.986	6.784
	4.779.942	5.375.373

6.1. Obračunate bruto naknade šteta po vrsti osiguranja:

	2025.	2024.
Osiguranje života	4.380.250	5.038.942
Rentno osiguranje	32.638	20.945
Osiguranje nezgode, dopunsko osiguranje života	256.811	347.997
	4.669.699	5.407.884

Ukupan iznos riješenih, odnosno isplaćenih šteta u poslovnoj 2025. godini je EUR 4.669.699, od čega su direktni troškovi po osnovu naknada iz osiguranja iznosili EUR 9.012. Sve likvidirane štete su isplaćene.

6.2. Umanjenje za udjele saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u štetama:

	2025.	2024.
Umanjenje za udjele reosiguravača- naknada osiguranja života - povezana lica	39.804	53.924
Umanjenje za udjele reosiguravača, dopunsko osiguranje života -povezana lica	76.999	104.399
	116.803	158.323

Društvo je reosiguranje nepokrivenih rizika izvršilo pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja i u skladu sa zaključenim ugovorima o reosiguranju.

6.3. Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete

U skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa o kontnom okviru društava za osiguranje, utvrđena je i knjižena razlika rezervisanja u iznosu od EUR 216.948 (2024. godine EUR 127.340).

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****7. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Promjene bruto matematičkih rezervisanja	1.939.307	1.128.353
Promjene drugih tehničkih rezervisanja-udjela u dobiti	145.509	(111.595)
	<u>2.084.816</u>	<u>1.016.758</u>

7.1. Promjene matematičkih rezervisanja

Promjena matematičkih rezervisanja u iznosu od EUR 1.939.307 (2024. godine EUR 1.128.353) nastala je po sledećim osnovama:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Promjene matematičkih rezervi	1.979.821	1.219.950
Promjene prenosne premije osiguranja života	(31.952)	(17.129)
Promjena matematicke rezerve Unit-Linked	19.378	-
Promjene prenosne premije osiguranja života za reosiguranje-povezana lica	1.360	2.915
Promjene pripadajuće dobiti	(29.300)	(77.383)
	<u>1.939.307</u>	<u>1.128.353</u>

7.2. Promjene drugih tehničkih rezervisanja-udjela u dobiti

Promjene ostalih tehničkih rezervisanja – udjela u dobiti, iskazane su povećanjem u iznosu od EUR 145.509 (2024. godine smanjenje od EUR 111.595).

8. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi nadzornog organa	74.761	74.642
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	55.117	26.765
Otpis premije osiguranja	112	1.013
Rezerv.za penzije, jubil.nagrade i otpremnine	5.717	21.248
	<u>135.707</u>	<u>123.668</u>

Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od EUR 55.117 iskazani su po osnovu potraživanja starijih od 90 dana.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****9. Troškovi sprovođenja osiguranja**

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizacija, zarade, materijalni troškovi, troškovi ostalih usluga i drugi troškovi). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizije reosiguranja.

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi sticanja osiguranja	413.366	482.555
Amortizacija	55.193	42.628
Troškovi rada	855.314	693.381
Materijalni troškovi	32.412	30.694
Ostali troškovi usluga	476.462	371.174
Drugi troškovi	24.997	22.304
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(169.979)	(156.793)
	<u>1.687.765</u>	<u>1.485.943</u>

9.1. Troškovi sticanja osiguranja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi provizije osiguranja života-prodaja prve godine	211.311	260.202
Troškovi provizije osiguranja života-prodaja sledećih godina	181.531	189.576
Troškovi nagradne provizije	20.524	32.777
	<u>413.366</u>	<u>482.555</u>

9.2. Amortizacija

Amortizacija je u 2025. godini obračunata u iznosu od EUR 55.193 (2024. godine EUR 42.628):

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Amortizacija nematerijalne imovna	1.116	2.369
Amortizacija građevinskih objekata	20.000	20.000
Amortizacija opreme	34.077	20.259
	<u>55.193</u>	<u>42.628</u>

9.3. Troškovi rada

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	801.013	618.774
Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	19.559	39.144
Drugi troškovi rada	34.742	35.463
	<u>855.314</u>	<u>693.381</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****9. Troškovi sprovođenja osiguranja (nastavak)****9.4. Materijalni troškovi**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi materijala za popravku i održavanje	8.934	7.383
Troškovi kancelarijskog materijala	7.410	6.332
Troškovi goriva i energije	12.191	13.467
Drugi troškovi materijala	3.877	3.512
	<u>32.412</u>	<u>30.694</u>

9.5. Ostali troškovi usluga

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi konsultantskih usluga	142.070	103.168
Zakupnine	726	-
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	10.517	9.131
Troškovi premije osiguranja	7.587	6.358
Troškovi reprezentacije	36.495	53.676
Troškovi reklame i propagande	64.433	42.688
Troškovi drugih usluga	214.634	156.153
	<u>476.462</u>	<u>371.174</u>

9.5.1. Troškovi konsultantskih usluga

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi konsultantskih usluga	45.686	28.777
Troškovi usluga prevođenja	16.289	17.460
Troškovi usluga doktora	3.114	3.364
Troškovi revizije	14.520	13.310
Troškovi PDV	40.382	26.909
Porez po odbitku	22.079	13.348
	<u>142.070</u>	<u>103.168</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****9. Troškovi sprovođenja osiguranja (nastavak)****9.5.2. Troškovi drugih usluga**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Troškovi interneta, telefona i PTT usluga	39.771	44.649
Troškovi on-line obrade podataka	138.005	70.021
Troškovi grafičkih usluga	12.085	7.646
Tr.garancija support za Hardware&Software	-	995
Troškovi licenci za 1 godinu	7.370	6.839
Troškovi seminara i usavršavanja	5.932	11.079
Troškovi ostalih usluga	11.471	14.924
	<u>214.634</u>	<u>156.153</u>

9.6. Drugi troškovi

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Donacije i sponzorstva	15.755	11.349
Porez na imovinu	2.535	2.626
Ostala plaćanja ka Poreskoj upravi	6.344	3.173
Drugi troškovi	363	5.156
	<u>24.997</u>	<u>22.304</u>

9.7. Umanjenje za prihode od provizija reosiguranja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Osiguranje života-povezana lica	74.908	68.966
Dopunsko osiguranje-povezana lica	95.071	87.827
	<u>169.979</u>	<u>156.793</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

10. Finansijski rezultat od ulaganja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	3.018.359	2.632.273
Prihodi od kamata	2.949.906	2.392.172
Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe pravila za obračunavanje rizika	457	-
Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	67.928	240.101
Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobiti	68	-
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	(748.903)	(761.383)
Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(748.903)	(761.383)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	<u>2.269.456</u>	<u>1.870.890</u>
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	923.753	1.016.629
Prihodi od kamata	873.197	1.000.900
Drugi prihodi od ulaganja	27.788	-
Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine	5.400	5.400
Drugi prihodi	17.368	10.329
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(39.743)	(22.382)
Gubici od finan.sredst. i finans.obaveza	(450)	-
Drugi finansijski rashodi	(37.314)	(20.533)
Rashodi od amortizacije	(1.849)	(1.849)
Rashodi za druge nekretnine	(130)	-
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u>884.010</u>	<u>994.247</u>
Ukupni finansijski rezultat od ulaganja	<u><u>3.153.467</u></u>	<u><u>2.865.137</u></u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.**

11. Porez na dobit

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Tekući porez	204.486	241.494
Odloženi porez	32.778	32.344
	<u>237.264</u>	<u>273.838</u>

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim iskazima i poreza na dobit po poreskom bilansu:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Dobit prije oporezivanja	1.672.726	1.936.584
Troškovi amortizacije u Bilansu uspjeha	57.957	45.321
Kamata za neblagovremeno plaćene poreze i doprinose	-	38
Iskazana amortizacija u poreske svrhe	(50.005)	(53.009)
Troškovi koji se ne priznaju u poreske svrhe	1.455	500
Troškovi zarada koji nijesu isplaćeni u poreskom periodu	23.784	22.677
Troškovi zarada koji nijesu bili priznati u prethodnom periodu	(22.677)	(22.146)
Poreska osnovica	<u>1.683.240</u>	<u>1.929.965</u>
Obaveza za tekući porez	<u>204.486</u>	<u>241.494</u>

12. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna imovina Društva je amortizovana u potpunosti tokom 2025. godine te je njena vrijednost na 31.12.2025. EUR 0 (31.12.2024. godine EUR 1.116).

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****13. Nekretnine i oprema**

	(u Eur)			
	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema</u>	<u>Sitan inventar</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2025. godine	800.000	309.735	6.275	1.116.010
Povećanje – nabavka	-	30.585	2.103	32.688
Smanjenje-otpis	-	53.274	-	53.274
Stanje 31. decembra 2025. godine	800.000	287.046	8.378	1.095.424
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2025. godine	223.333	235.081	6.275	464.689
Amortizacija	20.000	34.992	-	54.992
Ostala povećanja	-	-	2.103	2.103
Smanjenje-otpis	-	53.144	-	53.144
Stanje 31. decembra 2025. godine	243.333	216.929	8.378	468.641
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2025. godine	556.667	70.117	-	626.783
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2024. godine	576.667	74.654	-	651.321

Društvo posjeduje poslovni prostor ukupne površine 412 m², sa četiri garažna mjesta ukupne površine 46 m². Poslovni prostor je kupljen 2013. godine, na osnovu Odluke Odbora direktora br. 28/2013. Poslovni prostor i garaže uknjiženi su kao vlasništvo Društva kod Uprave za nekretnine Crne Gore, Područna jedinica Podgorica (List nepokretnosti – izvod 4993).

14. Dugoročna finansijska ulaganja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Hartije od vrijednosti (Napomena 14.1)	53.253.653	48.819.174
Ulaganja u investicione fondove (Napomena 14.2)	397.655	-
Dugoročni depoziti i ostala dugoročna finansijska ulaganja (Napomena 14.3)	1.840.254	1.709.356
Investicione nekretnine i oprema koji nijesu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti (Napomena 15)	36.831	38.680
Udjeli i učešća u društvima (Napomena 16)	1.200.001	1.200.001
Druga dugoročna finansijska ulaganja (Napomena 17)	907.489	897.206
	57.635.883	52.664.417

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****14. Dugoročna finansijska ulaganja (nastavak)****14.1. Hartije od vrijednosti**

Hartije od vrijednosti koje su na dan 31.12.2025. godine iskazane u iznosu od EUR 53.253.653 (31.12.2024. godine EUR 48.819.174) odnose se na:

	2025.	2024.
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	36.399.435	11.016.606
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	16.854.218	37.802.568
	53.253.653	48.819.174

Društvo je najveći dio svog novčanog potencijala plasiralo u dugoročne hartije od vrijednosti-obveznice Crne Gore.

Društvo je navedene hartije od vrijednosti klasifikovalo prema MRS-39 na:

- Ulaganja raspoloživa za prodaju,
- Ulaganja koja se drže do dospjeća,
- Ulaganja koja se drže radi trgovine.

Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti, po cijenama uzetim od sistema Bloomberg Finance L.p, a informacije o kretanju cijena obveznica, odnosno hartija od vrijednosti dobijaju se od Grazer Wechselseitige Versicherung AG (matično društvo). Obveznice se kupuju i prodaju na međunarodnom tržištu, preko Schelhammer Capital Bank.

Društvo je na dan 31.12.2025. godine iskazalo sledeće obveznice klasifikovane kao raspoložive za prodaju:

Oznaka obveznice	Emitent	Dospjeće	Nominalna vrijednost	Kamatna stopa %	Vrijednost na 31.12.2025.
XS3037625319	Republika Crna Gora	01.04.2032	24.250.000	4,875	24.492.985
XS2636439684	Republika Hrvatska	14.06.2035	350.000	4,000	374.143
XS2997390153	Republika Hrvatska	11.02.2037	1.000.000	3,250	968.070
XS2778274410	Bank Gospodarstwa Krajow	13.03.2039	1.000.000	4,375	1.010.330
XS2865588797	Province of Quebec	23.07.2039	400.000	3,350	384.680
SI0002104048	Republika Slovenija	20.10.2050	2.000.000	0,488	930.660
XS2638490354	Bank of New Zealand	20.12.2028	400.000	3,708	412.960
SK4000024923	Vseobecna Uverova Banka	20.03.2031	600.000	3,250	605.556
AT0000A3J2F7	OberbankAG	20.02.2035	1.000.000	2,875	958.500
XS2989340869	Omers Finance Trust	28.01.2035	1.000.000	3,250	982.410
EU000A3K4DV0	European Union	04.11.2042	2.500.000	3,375	2.391.750
EU000A3K4DG1	European Union	04.02.2043	1.500.000	1,250	1.038.135
DE000DFK0GK2	DZ Bank AG Deutsche Zentral-GE	21.01.2041	1.600.000	0,800	1.060.224
XS2262073252	European BK RECON & DEV	20.11.2050	1.500.000	0,950	789.031
Ukupno:			39.100.000		36.399.435

Nominalna vrijednost obveznice je 1,00 €.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****14. Dugoročna finansijska ulaganja (nastavak)****14.1. Hartije od vrijednosti (nastavak)**

Društvo je na dan 31.12.2025. godine iskazalo sledeće obveznice koje se drže do dospelja:

Oznaka obveznice	Emitent	Dospjeće	Nominalna vrijednost	Kamatna stopa %	Vrijednost na 31.12.2024.
XS2270576700	Republika Crna Gora	16.12.2027	3.500.000	2,88	3.322.608
XS2050982755	Republika Crna Gora	03.10.2029	15.395.000	2,55	13.531.611
Ukupno:			18.895.000		16.854.218

Nominalna vrijednost obveznice je 1,00 €.

14.2 Investicioni fondovi

Društvo je na dan 31.12.2025. godine iskazalo sledeće investicione fondove koje vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:

Oznaka	Naziv fonda	Broj jedinica	Cijena jedinice	Vrijednost na 31.12.2025.
AT0000746912	Apollo 2 Global Bond	957,00	12,44	11.905,08
AT0000778568	Apollo European Equity	9.288,00	13,17	122.322,96
AT0000A03KC4	Apollo Styrian Global Equity	2.990,00	44,11	131.888,90
	WVP Premium Podgorica	10.088,37	13,04	131.538,85

14.3. Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja

Ostali dugoročni finansijski plasmani odnose se na zajmove koji su odobreni zaposlenima i zajmove odobrene za Grawe nekretnine d.o.o. Podgorica.

Kao sredstvo obezbjeđenja potraživanja prema zaposlenima upisana je hipoteka na nekretninama (zbog čijih nabavki su zajmovi odobreni) u korist zajmodavca u visini duga i kamata, a za kredite u iznosu od EUR 19.613 sredstvo obezbjeđenja je polisa životnog osiguranja. Njihova vrijednost na 31.12.2025. iznosi EUR 249.081 (31.12.2024. godine EUR 261.586).

Zajmovi koji su isplaćeni za Grawe nekretnine od osnivanja do 31.12.2025. godine iznose EUR 1.591.172 (31.12.2024. godine EUR 1.447.770). Krediti su odobreni po kamatnim stopama u skladu sa Pravilnikom o iznosu kamatne stope koja se obračunava za finansijske instrumente između povezanih lica, koji je bio važeći u trenutku zaključenja ugovora.

15. Investicione nekretnine i oprema koji nijesu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Nabavna vrijednost	73.971	73.971
Ispravka vrijednosti	(37.140)	(35.291)
	<u>36.831</u>	<u>38.680</u>

Investicione nekretnine-objekti, odnose se na poslovni prostor u vlasništvu Društva, upisan u listu nepokretnosti br. 1202.

16. Udijeli u drugim društvima

Društvo je dana 23.06.2023. godine donijelo odluku o povećanju osnivačkog uloga Grawe nekretnina d.o.o. u iznosu od EUR 1.200.000. Ukupan osnivački ulog Grawe nekretnina na dan 31.12.2025. iznosi EUR 1.200.001.

17. Ostala dugoročna finansijska ulaganja

Ostala dugoročna finansijska ulaganja odnose se na odobrene predujmove date osiguranicima do 80% otkupne vrijednosti polise. Na dan 31.12.2025. godine ova ulaganja su iskazana u iznosu od EUR 907.488 (31.12.2024. godine EUE 897.206).

U skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, na traženje ugovarača polise osiguranja života, osiguravač mu može isplatiti unaprijed dio osigurane sume do visine otkupne vrijednosti polise, koju ugovarač osiguranja može vratiti kasnije.

Na primljeni predujam ugovarač osiguranja dužan je da plaća određenu kamatu.

Predujam predstavlja vrstu finansiranja ugovarača, bez prekida zaključenog osiguranja i ne predstavlja nikakvu alternativu ako ugovarač osiguranja nije više u mogućnosti da ispunjava obavezu plaćanja premije. Budući da prilikom isplate predujma Ugovor o osiguranju ostaje na snazi, ugovarač osiguranja i dalje je u obavezi da plaća premiju osiguranja, kao i pripadajuću kamatu na isplaćeni predujam.

Kamata se obračunava unaprijed u obliku dodatne premije, te dospijevaju zajedno sa premijom osiguranja prema ugovorenom načinu plaćanja.

18. Kratkoročna finansijska ulaganja

Društvo je na 31.12.2025. godine klasifikovalo sledeće obveznice kao kratkoročne obveznice raspoložive za prodaju:

Oznaka obveznice	Emitent	Dospjeće	Nominalna vrijednost	Kamatna stopa %	Vrijednost na 31.12.2024.
MEGB26KA1PG2	Republika Crna Gora	23.04.2026	22.000.000	3,5	21.858.599

Iznos kratkoročnih kredita na 31.12.2025. iznosi 502 €.

19. Gotovinska sredstva

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Žiro račun	489.016	1.073.794
Ostala novčana sredstva-devizni račun	9.908	9.825
Izdvojena novčana sredstva	146.378	43.136
Kreditne kartice	3.188	4.767
	<u>648.490</u>	<u>1.131.522</u>

Sredstva se nalaze na računima poslovnih banaka kod kojih Društvo ima otvorene račune.

Finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko NLB Montenegrobanke AD Podgorica, Hipotekarne banke AD Podgorica, OTP CKB AD Podgorica, Erste bank AD Podgorica, Prve banke CG AD Podgorica, Lovćen banke AD Podgorica, Universal Capital bank AD Podgorica, Addiko bank AD Podgorica i Ziraat bank AD Podgorica.

Izdvojena novčana sredstva koja na dan 31.12.2025. godine iznose EUR 146.378 (31.12.2024. godine EUR 43.136) nalaze se na računu Schelhammer Capital Bank AG i opredijeljena su za kupovinu hartija od vrijednosti.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****20. Potraživanja iz poslovnih odnosa**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja- potraživanja za premiju osiguranja	382.016	304.678
Druga kratkoročna potraživanja	327.509	323.623
Potraživanja na im davanja u zakup -povezana lica	(450)	-
	<u>709.075</u>	<u>628.301</u>
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premija	(55.117)	(26.765)
Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	(310.097)	(310.096)
	<u>343.861</u>	<u>291.440</u>

Potraživanja od osiguranika u iznosu od EUR 326.899 (31.12.2024. godine EUR 277.913) iskazana su po osnovu dijela nenaplaćenih premija i kamata uglavnom iz decembra 2025. godine, umanjeni za ispravku vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja koja je iskazana u iznosu od EUR 55.117 (31.12.2024. godine EUR 26.765) odnosi se na potraživanja starija od 90 dana, u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje koju je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja. Druga kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja koja su u toku 2017. godine preuzeta od Merkur osiguranje AD Podgorica.

Ispravka vrijednosti drugih potraživanja čine ispravke potraživanja od sledećih banaka kod kojih je pokrenut stečajni postupak:

- Kod Atlas banke izvršena je ispravka 50% potraživanja u iznosu od EUR 78.532 u toku 2018. godine, dok je u aprilu 2019. godine odrađena ispravka vrijednosti na preostali iznos od EUR 59.387,

- Kod Invest Banke Montenegro AD Podgorica izvršena je ispravka 100% vrijednosti potraživanja u iznosu od EUR 172.176.

21. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama

Društvo je u toku 2025. godine saradivalo sa reosiguravačem Grazer Wechelseitige Versicherung AG, koje je povezano lice.

Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji, matematičkoj rezervi i prijavljenim i neprijavljenim štetama:

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Udio reosiguravača u matematičkoj rezervi osiguranja života - povezana lica	89.603	90.963
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji dopunskog osiguranja lica uz osiguranje života - povezana lica	89.581	90.681
Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete osiguranja života-povezana lica	37.146	40.778
Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete dopunskog osiguranja-povezana lica	53.675	48.545
Udio reosiguravača za nastale neprijavljene štete dopunskog osiguranja	35.916	41.903
	<u>305.921</u>	<u>312.870</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****22. Aktivna vremenska razgraničenja**

Aktivna vremenska razgraničenja koja su na dan 31.12.2025. godine iskazana u iznosu od EUR 1.709.258 (31.12.2024. godine EUR 1.279.569), odnose se na obračunate kamate na obveznice, koje Društvo nije naplatilo do kraja 2025. godine.

23. Kapital i rezerve

Kapital Društva čine:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Akcijski kapital	3.000.011	3.000.011
Revalorizacione rezerve	(1.004.050)	(1.861.143)
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	21.452.626	20.089.882
Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	1.435.462	1.662.745
	<u>24.884.049</u>	<u>22.891.495</u>

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital u iznosu od EUR 3.000.011 (31.12.2024. godine EUR 3.000.011).

Osnovni kapital podijeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti EUR 39,59 za jednu akciju. Vlasnik akcija je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Grac, Austrija sa 100% učešća. Nominalna vrijednost akcija utvrđena je Ugovorom o osnivanju Društva. Akcije su osnivačke akcije, obične, jedne klase, na ime i izdate u nematerijalizovanom obliku.

Revalorizacione rezerve na dan 31.12.2025. godine iznose EUR -1.004.049 (31.12.2024. godine EUR -1.861.143).

Struktura garantnog kapitala je sledeća:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Osnovni kapital		
Akcijski kapital	3.000.011	3.000.011
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	21.452.626	20.089.882
Umanjenje za nematerijalnu imovinu	-	(1.116)
Garantni kapital	<u>24.452.637</u>	<u>23.088.777</u>

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2025. godine ispunjava sve uslove adekvatnosti kapitala iz čl. 21, 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Garantni kapital na dan 31. decembra 2025. godine iznosi EUR 24.452.638 i veći je od iznosa akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („SI list CG“ br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Kapital je veći od margine solventnosti koja je utvrđena u iznosu od EUR 2.558.019, čime je ispunjen uslov iz člana 98 Zakona o osiguranju.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

24. Rezervisanja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Bruto tehničke rezerve	1.200.980	1.008.604
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	<u>55.956.771</u>	<u>53.873.315</u>
	<u>57.157.751</u>	<u>54.881.919</u>

24.1. Bruto tehničke rezerve

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Bruto prenosne premije	249.404	254.020
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	831.857	614.909
Bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	<u>119.719</u>	<u>139.675</u>
	<u>1.200.980</u>	<u>1.008.604</u>

24.1.1. Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete

Rezervisanja za nastale prijavljene štete odnose se na:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Osiguranje života	651.928	452.384
Dopunsko osiguranje	<u>179.929</u>	<u>162.525</u>
	<u>831.857</u>	<u>614.909</u>

24.1.2. Bruto rezervisanja za nastale, neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2025. godine iskazane su u iznosu od EUR 119.719 (2024. godine EUR 139.674). Rezervacija za nastale, neprijavljene, a neriješene štete utvrđuju se samo za dopunsko osiguranje (koje nema matematičku rezervu) ugovoreno uz osiguranje života i obračunata je primjenom metode lančanih ljestvica, odnosno ChainLadder metode.

24.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja

Struktura rezervisanja za životno osiguranje na dan 31.12.2025. godine:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Matematička rezerva osiguranja života	50.176.955	48.197.133
Prenosna premija osiguranja života	2.201.115	2.233.067
Matematička rezerva Unit-Linked	19.378	-
Rezerve za učešće u dobiti	3.228.300	3.257.600
Rezervisan udio u dobiti	<u>331.023</u>	<u>185.515</u>
	<u>55.956.771</u>	<u>53.873.315</u>

24. Rezervisanja (nastavak)

24.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja (nastavak)

24.2.1. Obračun matematičke rezerve osiguranja života

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života.

U odnosu na matematičku rezervu obračunatu i iskazanu na dan 31.12.2024. godine utvrđena je razlika u iznosu od EUR 1.979.821 i knjižena na teret rashoda.

24.2.2. Prenosna premija

Prenosna premija osiguranja života u iznosu od EUR 2.201.115 uključena je u ukupni iznos matematičke rezerve u skladu sa članom 8 Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija.

24.2.3. Posebna rezerva osiguranja života kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik

Posebna rezerva osiguranja života kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik odnosi se na obaveze Društva po osnovu zaključenih ugovora kod kojih je vrijednost polise direktno vezana za vrijednost investicionih jedinica (unit-linked proizvodi). Na dan 31.12.2025. godine pomenuta rezerva iznosi EUR 19.378.

24.2.4. Rezerve za učešće u dobiti

Rezervisano učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa poslovnim planovima pojedinih tarifa osiguranja života. Obračun rezerve za dobit je definisan u tehničkim osnovama životnog osiguranja Društva kao i Pravilnikom o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti. Visina kamatne stope za pripis dobiti se definiše odlukom Odbora direktora Društva.

Rezerve za učešće u dobiti su na kraju godine iznosile EUR 3.228.300, a u odnosu na rezerve za učešće u dobiti, iskazane i obračunate na dan 31.12.2024. godine, utvrđena je razlika na teret prihoda u iznosu od EUR 29.301.

24.2.5. Rezervisan udio u dobiti

Rezervisan udio u dobiti u iznosu od EUR 331.024 (2024. godine EUR 185.515) obračunava se kao rezerva za dobit koja će biti pripisana pojedinim polisama.

U odnosu na rezervisani udio u dobiti, iskazan i obračunat na dan 31.12.2024. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda u iznosu od EUR 145.509.

24.3 Ostala rezervisanja

24.3.1 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine

Društvo je na 31.12.2025. godine iskazalo rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu od EUR 26.965.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****25. Kratkoročne obaveze**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	582.675	544.659
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	30.464	93.892
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	21.605	21.924
Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	<u>277.781</u>	<u>302.773</u>
	<u>912.526</u>	<u>963.248</u>

25.1. Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Obaveze za proviziju agencijama	27.411	40.988
Primljeni avansi po osnovu premija	<u>555.264</u>	<u>503.671</u>
	<u>582.675</u>	<u>544.659</u>

Obaveze za proviziju agencijama iskazane su prema agencijama registrovanim za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju.

Društva za zastupanje i posredovanje u osiguranju su dužna da dostavljaju mjesečne obračune za obavljeni posao, a Društvo je u obavezi da obračuna naknadu (proviziju) i istu uplati agencijama na njihov račun.

Primljeni avansi po osnovu osiguranja odnose se na uplate koje se vrše na osnovu ponude osiguranja, neprispjelih a uplaćenih obaveza.

25.2. Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja

Obaveze prema reosiguravaču za premije reosiguranja na dan 31.12.2025. iznose EUR 30.464 (31.12.2024. godine EUR 93.892)

Poslove reosiguranja za portfelj Grawe osiguranja vrši Grazer Wechselseitige Versicherung AG počev od 1. jula 2008. godine.

25.3. Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski elementi

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Kratkoročne obaveze za porez iz dobitka	204.486	241.495
Kratkoročne obaveze prema dobavljačima	3.195	11.491
Kratkoročne obaveze prema dobavljačima-povezana lica	51.619	40.675
Obaveze na ime poreza na dodatu vrijednost	12.118	5.698
Ostale kratkoročne obaveze	6.363	3.414
	<u>277.781</u>	<u>302.773</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.

26. Pasivna vremenska razgraničenja

	2025.	2024.
Razgraničeni troškovi revizorskih i aktuarskih usluga	21.066	15.175
Obračunati a nefakturisani troškovi agencijama koje zastupaju Društvo	-	25.690
Unapred obračunati troškovi - povezana lica	73.000	30.000
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	22.716	15.777
	116.782	86.642

27. Tehničke rezerve, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi

Tehničke rezerve Društva su u skladu sa Zakonom o osiguranju, a sa stanjem na dan 31.12.2025. godine formirane u visini od EUR 57.157.751 (31.12.2024. godine EUR 54.881.919). Shodno članu 90 Zakona o osiguranju i Smjernicama o ulaganju i upravljanju imovinom i obavezama, tehničke rezerve Društva nalaze se u sledećim plasmanima:

Vrsta plasmana	Iznos	% učešća tehnič. rezervi
HOV izdate od strane Crne Gore	57.138.373	99,97%
Investicioni fondovi	19.342	0.03%
Novac	36	0.00%
Ukupno ulaganja tehničkih rezervi	57.157.751	100,00%
Formirane tehničke rezerve	57.157.751	100,00%

Pri ulaganju i deponovanju sredstava vodilo se računa o isplativosti, odnosno tržišnosti deponovanja i ulaganja kojima se neće ugroziti njihova realna vrijednost i drugim mjerama da bi se obezbijedila sigurnost deponovanja u skladu sa pravilima kontrole i upravljanja rizicima.

Na dan 31.12.2025. godine dio sredstava po osnovu povrata poreza po odbitku po osnovu Austrijskih fondova je reinvestiran u investicione jedinice klijenta (EUR 36), ali formalno knjiženje je izvršeno 05.01.2026. godine po osnovu Odluke br 1-2/2026. Zbog toga su rezerve po osnovu unit-linked proizvoda na 31.12.2025 privremeno bile veće od vrijednosnog stanja investicionih jedinica klijenta u aktivi. Nakon knjiženja u januaru 2026. razlika je u potpunosti usklađena. Društvo je time obezbijedilo da sredstva posebnih rezervi životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik budu plasirana u skladu sa zakonom, tj. isključivo u investicione jedinice zajedničkih otvorenih fondova.

28. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2025. godine je prikazana u tabelama niže.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.****28. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)****28.1. Salda i transakcije sa matičnim društvom na dan i za godinu završenu 31. decembra 2025. i 2024. su kao što slijedi:**

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Obaveze		
Neizmirene obaveze - Grazer AG	51.619	40.366
Neizmirene obaveze po osnovu reosiguranja - Grazer AG	30.464	93.892
Ukupno obaveze	<u>82.083</u>	<u>134.258</u>

28.2. Transakcije sa matičnim društvom - prihodi i rashodi

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Rashodi		
Troškovi konsultantskih usluga	43.316	20.040
Troškovi on-line obrade podataka	138.005	70.021
Troškovi licenci sa trajanjem do 1 godine	7.013	6.465
Troškovi licenci	-	-
Troškovi drugih usluga-seminari i stručno usavršavanje	886	1.609
Ukupni rashodi	<u>189.221</u>	<u>98.135</u>

28.3 Salda i transakcije sa novoosnovanim povezanim licem Grawe nekretnine d.o.o. na dan i za godinu završenu 31.12.2025. su:

	(u Eur)	
	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Udijeli u društvu Grawe nekretnine d.o.o.	1.200.001	1.200.001
Zajmovi	1.591.172	1.447.770
	<u>2.791.173</u>	<u>2.647.771</u>

Dana 26.06.2023. godine su zaključena 2 ugovora o zajmovima između Grawe osiguranja a.d. i Grawe nekretnina d.o.o. a na osnovu istih su 01.07.2023. isplaćeni zajmovi u iznosu od EUR 1.350.000. Tokom 2024. godine je isplaćen jedan zajam u iznosu od EUR 15.000, po ugovoru zaključenom 01.07.2024. Tokom 2025. godine su isplaćena još 2 zajma u iznosu od EUR 65.000.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA**Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2025.**

28. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)**28.4 Transakcije sa novoosnovanim povezanim licem Grawe nekretnine d.o.o. – prihodi:**

	(u Eur)	
Prihodi	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Prihodi po osnovu kamata na odobrene zajmove	78.402	55.773
Prihodi po osnovu zakupa kancelarija za obavljanje poslovne djelatnosti	<u>2.952</u>	<u>2.952</u>
	<u>81.354</u>	<u>58.725</u>

Prihodi su ostvareni po osnovu kamata na isplaćene zajmove. Ugovorima je definisana kamatna stopa u skladu sa Pravilnikom o iznosu kamatne stope koja se obračunava za finansijske instrumente između povezanih lica, koji je bio važeći u trenutku zaključenja ugovora, odnosno aneksa ugovora.

Prihod od zakupa se odnosi na iznajmljivanje kancelarije za potrebe obavljanja poslovanja društva sa ograničenom odgovornošću Grawe nekretnina.

28.5 Transakcije sa ostalim povezanim licima

Društvo je u 2025. godini, imalo poslovni odnos sa povezanim društvima:

- Grawe neživotno osiguranje AD,
- Grawe auto centar DOO,
- Security Kapitalanlage AG,
- Schelhammer Capital Bank.

Iz odnosa sa povezanim licima na 31.12.2025. godine ne postoje obaveze ili potraživanja. Ukupan iznos rashoda prema povezanim licima u državi, a po osnovu polisa osiguranja na 31.12.2025. iznosi od EUR 10.059.

Ukupan iznos prihoda od Security Kapitalanlage AG za 2025. godinu iznosi EUR 266, koji predstavlja naknadu koju nam društvo za upravljanje fondovima uplaćuje (kickback fee).

Ukupan iznos rashoda prema Schelhammer Capital Bank predstavlja troškove provizija prilikom trgovanja hartijama od vrijednosti, kao i trošak održavanja depoa u ukupnom iznosu od EUR 23.513. Društvo je tokom godine ostvarilo prihod od kamata na sredstva po viđenju kod Schelhammer Capital Banke u iznosu od EUR 4.595.

29. Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2025. godine nema otvorenih sudskih sporova po osnovu odštetnih zahtjeva na osnovu polisa osiguranja izdatih od strane Društva. Iako se ishodi sporova koji mogu eventualno nastati ne mogu sa potpunom sigurnošću predvidjeti, smatra se da neće imati materijalno značajan negativan uticaj na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja.

30. Mišljenje aktuar

Ovlašćeni aktuar je u skladu sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuar („Sl. List CG“ br. 17/13) izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31. decembra 2025. godine. Ovlašćeni aktuar je dao pozitivno mišljenje o poslovanju Društva.

Sve aktuarske pozicije i druge veličine na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje su u skladu sa Zakonom, propisima donijetih na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja. Takođe, u skladu su sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja. Obračunate tehničke rezerve i kapital Društva garantuju trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju. Društvo svojim savjesnim poslovanjem obezbjeđuje stalnu likvidnost i efikasno izvršavanje svi preuzetih obaveza prema korisnicima osiguranja. U svom poslovanju Društvo je zabilježilo rast ukupne premije, tehničkih rezervi, dobru ažurnost rješavanja i isplate šteta, visok nivo prinosa na uložena sredstva osiguranja i ostvarilo pozitivan finansijski rezultat.

31. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi mogli da utiču na finansijske iskaze za 2025. godinu ili zahtijevali posebno objelodanjivanje.

U Podgorici
Dana 06.03.2026. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje Bilansa
Biljana Vukčević

Prokurista:

Miloš Mitrović

Izvršni direktor

Maja Pavličić

Izvještaj menadžmenta 2025. godina

GRAWE osiguranje a.d. Podgorica
Podgorica, februar 2026.

I. Sadržaj

1. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture društva	3
2. Analiza finansijskog poslovanja i rezultata poslovanja Analiza finansijskog poslovanja i rezultata poslovanja	4
3. Ključni pokazatelji poslovanja	6
4. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela	6
5. Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti	7
6. Budući razvoj.....	7
7. Podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja	8
8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela	8
9. Poslovne jedinice	8
10. Podaci o finansijskim instrumentima od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja;	8
10.1. Finansijska ulaganja.....	8
10.2. GRAWE Nekretnine d.o.o. Podgorica.....	9
10.3. Likvidna sredstva	9
11. Ciljevi i metode za upravljanje finansijskim rizikom	10
12. Informacije o izloženosti rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka	10
13. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja..	Error!
	Bookmark not defined.
14. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	15
15. Poštovanje ljudskih prava i borba protiv korupcije.....	16

1. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture društva

GRAWE osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) sa sjedištem u Podgorici, Bul.Ivana Crnojevića br.62/1, registrovano je u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 21.10.2004. godine pod registarskim brojem 4-0007631/001, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Crne Gore o davanju dozvole za rad broj 02-3087/2 od 23.09.2004. godine. Ova dozvola je prestala da važi 04.09.2009. godine kada je Agencija za nadzor osiguranja izdala dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja, Rješenje broj 03-392/5-09.

Društvo posluje iz svog sjedišta u Podgorici i nema filijala.

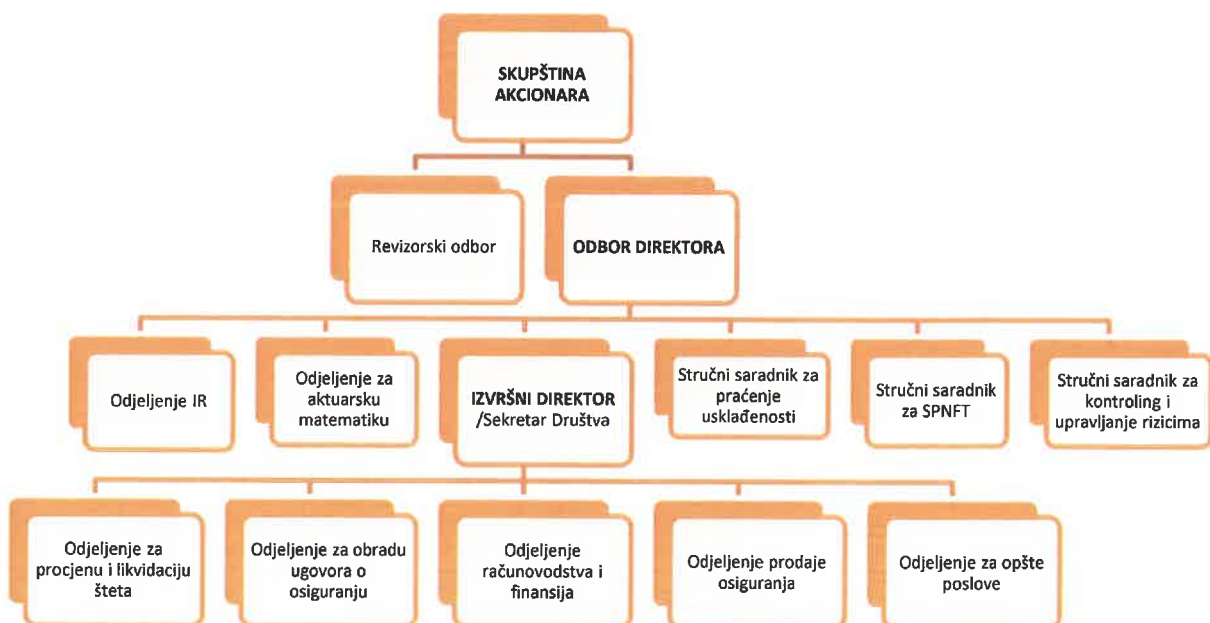
Društvo je registrovano za obavljanje poslova životnog osiguranja. Društvo u okviru grupe životnih osiguranja obavlja i poslove rentnog osiguranja, dopunskog osiguranja lica uz osiguranje života, kao i poslove posebne vrste osiguranja života gdje ugovarač osiguranja snosi investicioni rizik..

Osnovni kapital Društva podjeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti od 39,59 EUR-a čiji je vlasnik akcionar:

- Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, Graz, Austria
75.777 akcija odnosno 100 %.

Društvo na dan 31.12.2025. godine ima 52 zaposlenih.

U daljem je prikaz organizacione strukture:

2. Analiza finansijskog poslovanja i rezultata poslovanja

Društvo je u 2025. godini poslovanja ostvarilo rezultate kako slijedi:

BILANS STANJA		
Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
Nematerijalna imovina	0,00	1.116,30
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	626.783,32	651.321,00
Dugoročna finansijska ulaganja	57.635.882,91	52.664.417,20
Kratkoročna finansijska ulaganja	21.859.676,71	22.544.642,06
Kratkoročna sredstva	992.351,11	1.422.961,79
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	305.920,91	312.870,12
Aktivna vremenska razgraničenja	1.709.258,43	1.279.569,03
UKUPNO AKTIVA	83.129.873,39	78.876.897,50
Osnovni kapital	3.000.011,43	3.000.011,43
Revalorizacione rezerve	-1.004.049,37	-1.861.142,71
Prenesena i nerasporedjena dobit/gubitak (+/-)	22.888.087,62	21.752.627,09
Rezerve	21.884.038,25	19.891.484,38
Bruto tehničke rezerve	1.200.980,02	1.008.603,98
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	55.956.770,94	53.873.315,31
Ostala rezervisanja	26.964,99	21.248,32
Rezervisanja	57.184.715,95	54.903.167,61
Kratkoročne obaveze	912.525,74	963.248,14
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	31.800,20	32.343,76
Pasivna vremenska razgraničenja	116.781,82	86.642,18
UKUPNO PASIVA	83.129.873,39	78.876.897,50

BILANS USPJEHA	Tekuća godina	Prethodna godina
Obračunate bruto premije osiguranja	7.583.883,87	7.450.638,96
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	-407.139,53	-409.007,58
Promjene bruto prenosnih premija (+/-)	4.616,14	6.192,50
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)	-1.099,93	-2.656,89
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	7.180.260,55	7.045.166,99
Neto prihodi od ostalih usluga	27.229,09	28.020,93
POSLOVNI PRIHODI	7.207.489,64	7.073.187,92
Obračunate bruto naknade šteta	4.660.687,19	5.397.707,72
Troškovi vezani za isplatu šteta	34.577,50	33.181,34
Umanjenje za udio saosig., reosig.i retrocesionara u naknadama šteta	-116.803,47	-158.322,67
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	216.947,73	127.340,39
Promjene rezervisanja za nastale prijav. štete za saosig.i reosig.dio(+/-)	-1.497,75	-8.704,30
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	-19.955,55	-22.613,16
Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	5.986,66	6.783,95
Rashodi naknada šteta	4.779.942,31	5.375.373,27
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	2.084.816,00	1.016.757,88
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	135.707,00	123.668,08
POSLOVNI RASHODI	7.000.465,31	6.515.799,23
DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT	207.024,33	557.388,69
Troškovi sticanja osiguranja	413.365,98	482.554,72
Amortizacija	55.193,32	42.627,56
Troškovi rada	855.314,07	693.381,10
Materijalni troškovi	32.412,30	30.693,51
Ostali troškovi usluga	476.462,07	371.174,48
Drugi troškovi	24.996,17	22.304,48
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	-169.978,64	-156.793,00
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	1.687.765,27	1.485.942,85
DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT	-1.480.740,94	-928.554,16
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	3.018.359,48	2.632.274,30
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	-748.903,00	-761.383,19
Neto finansijski rezultat od ulaganja sred. teh.rezervi i mat.rezerve	2.269.456,48	1.870.891,11

Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	923.752,61	1.016.628,77
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	-39.742,56	-22.382,10
Neto fin. rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sred.teh. rez.	884.010,05	994.246,67
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	3.153.466,53	2.865.137,78
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	1.672.725,59	1.936.583,62
POREZ NA DOBIT	204.486,02	241.494,61
Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza	32.778,04	32.343,76
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU	1.435.461,53	1.662.745,25

3. Ključni pokazatelji poslovanja

Na dan 31.12.2025. godine dobitak Društva prije oporezivanja iznosio je 1.672.725,59€ bruto. Po odbitku obaveza za porez na dobit u iznosu od 204.486,02€, i rashoda po osnovu odloženih poreza u iznosu 32.778,04€ , ostvareni neto dobitak iznosi 1.435.461,53€.

Pregled poslovnog rezultata u 2025. godini za životno osiguranje dat je u sledećoj tabeli:

Pozicija	(Eur)
Poslovni prihodi	7.207.489,64
Poslovni rashodi	7.000.465,31
Troškovi sprovođenja osiguranja	1.687.765,27
Finansijski rezultat od ulaganja	3.153.466,53
Porez na dobit	237.264,06
Neto dobitak	1.435.461,53

--

4. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Organi upravljanja su Skupština akcionara, Odbor direktora, Izvršni direktor i Sekretar Društva. Skupština akcionara je najviši organ Društva.

Odbor direktora čine:

Marko Mikić dipl. inž. i dipl.ekonom, Predsjednik Odbora direktora
 Dr. Gernot Reiter, član Odbora direktora
 Radivoje Rašović, nezavisni član Odbora direktora

Izvršni direktor i Sekretar Društva: Maja Pavličić, dipl.pravnik

Revizorski odbor čine:

Dragica Đilas, član Revizorskog Odbora
 Slavče Strahilov, član Revizorskog Odbora
 Ranka Mišović, član Revizorskog Odbora

5. Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti

Društvo ispoljava brigu o zaštiti životne sredine, kao i visok stepen odgovornosti prema društvenoj zajednici, tako što sav otpad skladišti na zakonom propisan način.

U cilju prevencije zagađenja, kontinuirano smanjuje i eliminiše emisiju štetnih materija u životnu sredinu, štedi resurse i energiju, smanjuje upotrebu štetnih materija i količinu otpada.

Posluje u skladu sa principima zaštite životne sredine i u procesu nabavke proizvoda i usluga vodi računa o njihovom uticaju na životnu sredinu. Informiše, edukuje i podiže svijest zaposlenih sa ciljem da preventivno djeluju, mijenjaju navike i uključe se u nastojanja kompanije da poboljša svoj učinak u zaštiti životne sredine.

Kao društveno odgovorna kompanija, Društvo kroz niz sponzorskih aktivnosti podržava razvoj i afirmaciju sporta, kulture.

Saosjećajući se sa najosjetljivijim članovima našeg društva, posebna pažnja je posvećena podržavanju humanitarnih aktivnosti, pomaganju djece sa zdravstvenim poteškoćama i potrebama.

6. Budući razvoj

Društvo planira da održi visoku poziciju na tržištu životnog osiguranja.

Kao srednjeročne strateške ciljeve navodimo sledeće pravce razvoja:

- dalji razvoj sopstvene prodajne mreže, kontinuirana edukacija zastupnika , što će za posledicu imati povećanje kvaliteta prodaje
- unapređenje prodajnog procesa kroz proces digitalizacije u smislu popunjavanja elektronske ponude
- akcenat na veću prodaju programa životnih osiguranja koje su vezani za jedinice investicionih fondova
- kontinuirani rast tržišnog učešća
- organizacija novih prodajnih kanala
- jačanje marketinških aktivnosti, društveno odgovornog poslovanja i uticaja na životnu sredinu
- odgovarajuće sprovođenje svih aktivnosti povezanih sa Solvency II u skladu s propisima o usklađivanju s EU
- neprestana evaluacija tržišnog potencijala
- odgovarajuća organizacija IT podrške koja treba da prati povećanje kadrovskih struktura i rast premije.

7. Podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja

Društvo kontinuirano sprovodi aktivnosti istraživanja u oblasti osiguranja. Uz podršku majke firme zaposlenima je omogućeno stručno osposobljavanje i usklađivanje sa svim inovacijama u oblasti poslovanja. Eksterne obuke i finansiranje licenciranja kadra povećava performanse, unapređuje organizacionu kulturu, motiviše zaposlene i doprinosi poboljšanju poslovnih rezultata i razvoju ljudskog kapitala.

Tokom 2025. godine Društvo je finansijski podržalo učešća zaposlenih na obukama i seminarima za stručno usavršavanje.

8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Društvo nije imalo otkup sopstvenih akcija tokom poslovne 2025. godine.

9. Poslovne jedinice

Društvo posluje iz svog sjedišta u Podgorici, na adresi Bulevar Ivana Crnojevića 62/1 i nema drugih poslovnih jedinica.

10. Podaci o finansijskim instrumentima od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja;

10.1. Finansijska ulaganja

Dugoročna finansijska ulaganja:	(Eur)
1.Hartije od vrijednosti	53.253.652,95
2.Investicioni fondovi	397.655,79
3.Dugoročni krediti zaposlenima	249.081,08
4.Dugoročni krediti - povezana lica	1.591.172,49
5.Investicione nekretnine	36.831,10
6.Udio u privrednom drustvu Grawe nekretnine	1.200.001,00
7.Predujmovi	907.488,50
Kratkoročna finansijska ulaganja	
1.Hartije od vrednosti	21.858.599,30
2.Kratkoročni krediti-zaposleni	1.077,41

10.2. GRAWE Nekretnine d.o.o. Podgorica

S razloga kupovine poslovne zgrade i upravljanja nekretninom, Društvo je osnovalo GRAWE Nekretnine d.o.o Podgorica, koje je registrovano dana 03.05.2023. godine pod br. 5-1140345/001. Osnovna djelatnost društva je iznajmljivanje, vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima.

Kapital osnovanog Društva iznosi 1.200.001 eura.

10.3. Likvidna sredstva

Likvidna sredstva u EUR na dan 31.12.2025. godine iznose:

Likvidna sredstva	37.722.683,18
Gotovinska sredstva na računima	648.489,63
Hartije od vrijednosti izdate od strane Crne Gore, centralne banke, vlada i centralnih banaka stranih zemalja koje je moguće unovčiti u roku od 14 dana	36.399.434,53
Hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu i koje je moguće unovčiti u roku od 14 dana	378.313,33
Realno očekivani prilivi u narednih 14 dana po osnovu premija , imajući u vidu prosječan dnevni priliv u poslednjih godinu dana	296.445,69
Obaveze	1.050.901,46
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	582.675,35
Kratkoročne obaveze za premije iz RE i saosiguranja	30.464,44
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	21.605,41
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja i druge kratkoročne obaveze	277.780,54
Obaveze i svi drugi odloženi izdaci koji nijesu iskazani kao obaveza u bilansu stanja, ali za koje je izvjesno da će nastupiti u roku od 14 dana od dana za koji se obračunava pokazatelj likvidnosti	138.375,72
Koeficijent likvidnosti (Likvidna sredstva/Obaveze)	35,90

Na uložena sredstva Društvo je ostvarilo u toku 2025. godine sljedeći rezultat (u Eur):

Depoziti po viđenju	4.611,63
Hartije od vrijednosti	2.927.349,50
Investicioni fondovi	16.275,58
Predujmovi	54.915,09
Prihod od prodaje HOV	44.439,44
Investiciona nekretnina	3.550,73
Prihodi od kamata	87.324,74
Ostalo	14.999,82

11. Ciljevi i metode za upravljanje finansijskim rizikom

Pod upravljanjem rizicima podrazumijevaju se sve mjere za prepoznavanje i ovladavanje rizicima, kojima je Društvo izloženo. Drugim riječima, upravljanje rizicima je sveukupnost propisa, politika i procedura koji su međusobno usklađeni i koordinisani, te mjera i postupaka za prepoznavanje, nadziranje i odbranu od rizika. Zadatak upravljanja rizicima je svjesno i ciljano prihvatanje rizika i njihovo sistemsko vrednovanje, upravljanje, nadgledanje kao i pripremanje alternativnih mjera, kako bi se pravovremeno moglo postupati protiv potencijalnih štetnih događaja. Jedan od ciljeva upravljanja rizicima je stvaranje odgovarajuće kulture u svim odjeljenjima Društva tj. podsticanja svijesti o postojanju rizika pri donošenju svih odluka i postupaka tokom poslovanja. Stoga je potrebno razviti odgovarajući pristup rizicima na svim nivoima Društva. Usklađivanje poslovne strategije i strategije upravljanja rizicima sprovodi se u okviru izrade godišnjeg plana kao i kroz izračun ključnih pokazatelja, sistema za rano prepoznavanje rizika i analiza scenarija, te izračuna kapitalnih zahtjeva prema načelima Solventnosti II.

12. Informacije o izloženosti rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

Društvo upravljanjem rizikom nastoji da identifikuje rizike, procijeni rizike i pripremi Društvo na uzroke i efekte (posljedice) rizika.

Upravljanje rizicima kao i analiza i procjena rizika u Društvu regulisani su internim aktima. Krajnju odgovornost za efikasnost sistema upravljanja rizicima snosi Odbor direktora društva.

Sistem upravljanja rizicima u društvu podrazumijeva sljedeće:

- poslovnu strategiju, politike i druge interne akte Društva u vezi sa upravljanjem rizicima;
- poslovne procese i podjelu odgovornosti za efikasno sprovođenje internih akata Društva u vezi sa upravljanjem rizicima i
- adekvatno izvršavanje funkcije upravljanja rizicima.

Društvo je svojim poslovnim aktivnostima izloženo rizicima kao što su:

- Rizik životnog osiguranja i rezervisanje,
- Upravljanje imovinom i pasivom (ALM),
- Rizici ulaganja/tržišni rizici,
- Rizik likvidnosti,
- Koncentracijski rizik,
- Operativni rizici,
- Reosiguranje i druge tehnike smanjenja rizika,
- Rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane,
- Strateški i reputacijski rizik.

a) Rizik osiguranja

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani slučaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv. S obzirom na činjenicu da su društva za osiguranje profesionalni preuzimaoci rizika, rizik osiguranja je područje koje predstavlja srž osiguravajuće djelatnosti. Djelatnost osiguranja je oduvijek obraćala pažnju na osiguranje i rezervisanje, jer je to stvarni posao osiguranja. Ograničavanje rizika osiguranja u Društvu se obavlja prije svega primjenom strogih pravila prihvatanja ponuda osiguranja.

b) Upravljanje imovinom i pasivom (ALM)

Rizik upravljanja imovinom i obavezama (dalje u tekstu: ALM rizik) predstavlja rizik koji proizilazi iz neusklađenosti bilansnih pozicija imovine i obaveza, pri čemu se naglasak stavlja na ročnu i valutnu (ne)usklađenost navedenih pozicija. U širem smislu, rizik upravljanja imovinom i obavezama obuhvata i upravljanje rizikom likvidnosti.

Kao strateški cilj na aktivnoj strani definisani su tzv. „durations-limit“ koji su usklađeni s ročnošću na pasivnoj strani tokom izračunavanja ALM za životna osiguranja. Potpuna usklađenost imovine i obaveza nije strateški cilj Društva. Naime, ročna neusklađenost imovine i obaveza proizilazi iz same prirode imovine na aktivnoj strani i dužine trajanja ugovora na pasivnoj strani bilansa. Ročnost obaveza u pravilu je duža od ročnosti na aktivnoj strani.

Teži se najboljem mogućem valutnom usklađivanju imovine i obaveza, odnosno teži se tome da postoji valutna usklađenost investicije sa rezervama u portfelju.

c) Tržišni rizik /Rizici ulaganja

Prema zahtjevima, sva sredstva moraju biti uložena na način da se osigura sigurnost, kvalitet, likvidnost i profitabilnost portfelja u cjelini. Uopšteno govoreći, primjenjuje se princip slobode ulaganja, uzimajući u obzir tzv. princip „opreznosti“ tako da se velika pažnja posvećuje praćenju i upravljanju rizicima ulaganja.

U Društvu su tržišni rizici podijeljeni na sledeće podrizike:

- Rizik kamatnih stopa
- Rizik ulaganja u akcije, udjele u kapitalu i sl.
- Rizik nekretnina
- Rizik raspona
- Valutni rizik
- Rizik koncentracije

Područje ulaganja vođeno je načelom „Prudent Person Principles“ tj. načela opreznosti pri čemu se naglasak stavlja na sigurnost, održivost ulaganja, dugoročni uspjeh i prinos. To proizilazi iz dugogodišnje tradicije ulaganja u sigurnu imovinu, izbjegavajući pri tom rizične i netransparentne proizvode. Osim toga za svaku klasu imovine postoje unaprijed definisani rasponi i limiti ulaganja. Posebna pažnja se poklanja na likvidnosti ulaganja.

d) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Društva da podmiri svoje novčane obaveze odmah po njihovome dospijeću.

Najčešći razlozi koji mogu dovesti do rizika likvidnosti su :

- pad vrijednosti i stepena utrživosti likvidne imovine,
- porast ročne neusklađenosti imovine i obaveza,
- nedovoljna finansijska snaga kompanije i percepcija tržišta, što zavisi od niza parametara (npr. profil rizika, koeficijent solventnosti, profitabilnost, očekivani budući trendovi, rejting itd.),
- nizak koeficijent likvidnosti.

U cilju dobrog upravljanja rizikom likvidnosti Društvo sprovodi sledeće:

- Planiranja očekivanih i poznatih novčanih priliva i odliva na mjesečnoj osnovi,
- Kontinuirano praćenje likvidnosti,
- Izračunavanje pokazatelja likvidnosti,
- Donošenje planova u slučaju nastanka nelikvidnosti.

Preko obračuna pokazatelja likvidnosti obezbjeđuje se informisanost o stanju likvidnosti Društva. Pokazatelj likvidnosti mora kontinuirano iznositi 100% ili više da bi se smatralo da je Društvo likvidno. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta i drugih obaveza na vrijeme.

e) Koncentracijski rizik

Rizik koncentracije je rizik koji proizlazi iz izloženosti društva za osiguranje pojedinačnim rizicima ili međusobno zavisnim rizicima kod kojih je potencijal gubitka tako značajan da ugrožavaju solventnost odnosno finansijski položaj društva za osiguranje.

Koncentracije u investicionoj oblasti moraju biti isključene od početka postavljanjem odgovarajućih ograničenja. Ovo se generalno obezbjeđuje širokom diverzifikacijom investicionog portfelja. Društvo je svoja sredstva ulagalo u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Mora se napraviti razlika između sledećih oblasti rizika koncentracije:

- koncentracija u području ulaganja
- koncentracija u području tehnike osiguranja.

U tehnici osiguranja rizik koncentracije nastupa u slučaju velike izloženosti pojedinačnim rizicima / drugoj ugovornoj strani. Kao mjera za kumulaciju šteta služi, između ostalog, pokriće iz reosiguranja.

Sledeća tabela prikazuje strukturu investicija Društva na dan 31.12.2025, odnosno njihovo pojedinačno učešće u ukupnim investicijama.

Vrsta finansijske investicije na 31.12.2025	Iznos u EUR	Učešće
Obveznice koje je izdala Crna Gora	63.205.802,72	78,53%
Obveznice država članica EU	7.502.119,49	9,32%
Obveznice država članica OECD	1.367.090,00	1,70%
Obveznice međunarodnih finansijskih institucija	3.037.240,04	3,77%
Investicioni fondovi	397.655,79	0,49%
Kreditni u zemlji - zaposleni	250.158,49	0,31%
Kreditni - povezana lica	1.591.172,49	1,98%
Investicione nekretnine	36.831,10	0,05%
Udjeli i učešća u društvima	1.200.001,00	1,49%
Pozajmice date osiguranicima	907.488,50	1,13%
Kratkoročna sredstva	992.351,11	1,23%
Ukupno:	80.487.910,73	100%

f) Operativni rizici

Operativni rizik predstavlja opasnost od gubitaka koji nastaju zbog grešaka ili šteta uzrokovanih neadekvatnim internim procesima, osobama, sistemima i spoljnim događajima. Društvo je uspostavilo sistem upravljanja rizicima čiji je osnovni cilj ostvarivanje planiranih strateških ciljeva. Upravljanje rizicima vrši se na način kojim će se obezbijediti trajno održavanje stepena izloženosti rizicima na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, zaštitu interesa osiguranika i drugih povjerilaca Društva, a u skladu sa zakonom, drugim zakonskim propisima i aktima Društva, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

g) Reosiguranje

Reosiguranje se koristi za ograničavanje rizika preuzetih od strane ugovarača osiguranja (= rizik preuzimanja), u okviru kojeg se pokrivaju glavni rizici / izloženosti, homogenizacijom portfelja i smanjenjem volatilnosti.

h) Rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane (uključujući i kreditni rizik) je rizik od gubitka ili nepovoljne promjene u finansijskom statusu koji proizlazi iz promjena u kreditnom kvalitetu izdavaoca vrijednosnih papira, ugovornih strana i ostalih dužnika prema kojima osiguravajuće Društvo ima potraživanja. Javlja se u obliku rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane, rizika raspona ili koncentracije tržišnih rizika. Kako bi rizik druge ugovorne strane smanjili u što većoj mjeri, Društvo vrši ulaganja u skladu sa zakonskim propisima.

i) Strateški i reputacijski rizik

Pod strateškim rizikom podrazumijeva se rizik nepovoljnog razvoja Društva uzrokovanog strateškim poslovnim odlukama, odnosno, sprovođenjem istih. Strateški rizici uglavnom se odnose na strateški smjer Društva, korporativno upravljanje, operativnu i strukturalnu organizaciju, kao i korporativnu kulturu. Reputacijski rizik je rizik koji proizlazi iz mogućeg

ugrožavanja ugleda Društva kao posljedica negativne percepcije od strane šire javnosti (npr. stranke, poslovni partneri). Reputacijski rizik se često javlja u vezi s ostalim rizicima.

13. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja

Društvo je uspostavilo sistem upravljanja rizicima čiji je osnovni cilj ostvarivanje zacrtanih strateških ciljeva. Upravljanje rizicima vrši se na način kojim će se obezbijediti trajno održavanje stepena izloženosti rizicima na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, zaštitu interesa osiguranika i drugih povjerilaca Društva, a u skladu sa zakonom, drugim propisima i aktima Društva, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Načela politike upravljanja rizicima su:

- Obezbeđenje daljeg razvoja društva
- Obezbeđenje finansijskih ciljeva
- Ostvarenje strateških ciljeva
- Usklađenost sa zakonskim propisima

Ključni faktor za osiguranje nastavka poslovanja je kontinuirano održavanje odgovarajućeg nivoa vlastitih sredstava i njihova sigurnost.

Zaključci u vezi sa sopstvenim sredstvima donose se na osnovu perspektive koja je okrenuta budućnosti u okviru ORSA procesa i analizira se da li je potreban minimum sopstvenih sredstava obezbijeđen i za kompaniju u nepovoljnom tržišnom okruženju. Pored toga, nalazi iz ORSA izvještaja su ugrađeni u strateške odluke na način da Odbor direktora uzima u obzir rezultate iz izvještaja ORSA za buduće odluke.

Proces upravljanja rizikom:

Prvi korak u procesu upravljanja rizicima je identifikacija rizika. Taj korak predstavlja analizu trenutnog stanja koja uključuje preispitivanje ključnih procesa i ključnih područja poslovanja, nakon čega se identifikuju potencijalni rizici i odgovarajuće mjere za njihovo smanjenje ili izbjegavanje.

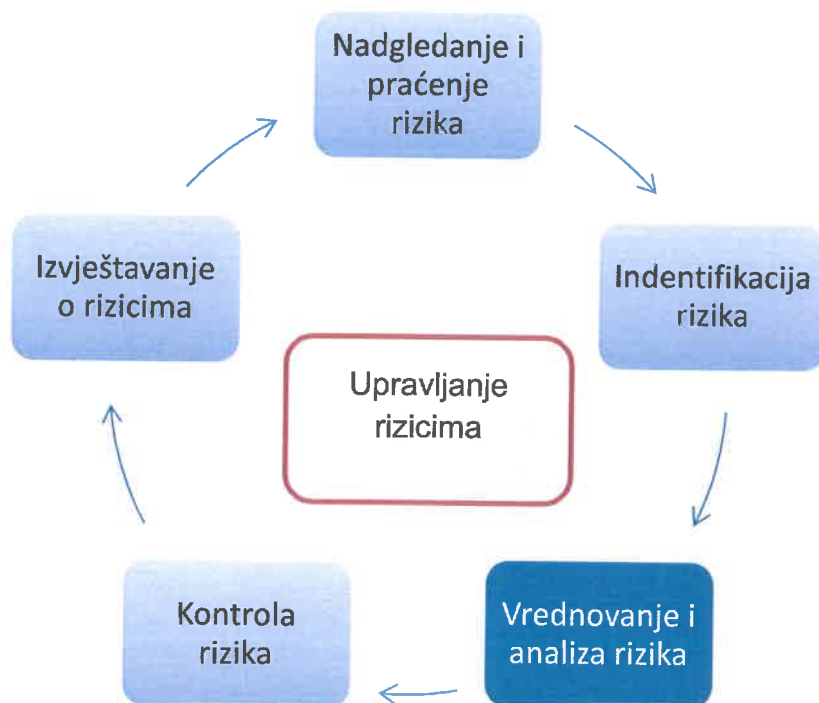
Poseban naglasak stavlja se na rizike s najvećim mogućim finansijskim efektom. Svaki pojedini identifikovani rizik dodijeljen je određenoj grupi rizika. Takva kategorizacija rizika pojednostavljuje prikupljanje relevantnih informacija o rizicima, njihovo vrednovanje i upravljanje.

Drugi korak u procesu upravljanja rizicima je vrednovanje i analiza rizika. U tom koraku se nastoji, koliko je to moguće, kvantifikovano identifikovati rizike. Za rizike kod kojih je kvantifikacija otežana ili se uopšte ne može napraviti (kao npr. neki od operativnih rizika) sprovodi se kvalitativna procjena.

Nakon vrednovanja i analize slijedi kontrola rizika. U ovom koraku se povezuju profil rizičnosti, interno procijenjena ukupna potreba za kapitalom, te interno definisana ograničenja rizika. Za pokriće rizika koji su opisani kao značajni osigurava se odgovarajući iznos kapitala. Izvještavanje o rizicima sprovodi se u redovnim intervalima.

Sljedeći korak u procesu upravljanja rizicima odnosi se na nadgledanje/praćenje rizika. Praćenje identifikovanih rizika obaveza je odgovornog lica koji upravlja rizicima i sprovodi se, s jedne strane kroz kontrolu pridržavanja definisanih ograničenja na rizike, a sa druge strane kroz kontinuirano posmatranje pokazatelja identifikovanih rizika.

Dalje, konstantnim posmatranjem efikasnosti implementiranih mjera za smanjenje rizika kao i posmatranjem kretanja na tržištu osiguranja i tržištu kapitala omogućava se brza reakcija na sve potencijalne promjene u okruženju u kojemu Društvo posluje.

14. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Društvo u svom poslovanju primjenjuje pravila korporativnog upravljanja shodno odredbama Zakona, Osnivačkog akta i Statuta Društva.

Kao akcionarsko društvo za osiguranje koje primjenjuje jednodomni sistem upravljanja, Društvo organizuje korporativno upravljanje u skladu sa važećim propisima i specifičnostima

djelatnosti osiguranja. Sistem upravljanja zasniva se na jasnoj raspodjeli nadležnosti između organa društva. Skupština akcionara predstavlja najviši organ odlučivanja i nadležna je za donošenje strateških odluka, usvajanje finansijskih izvještaja i izbor članova Odbora direktora. Odbor direktora vrši nadzor nad radom izvršnog direktora i učestvuje u definisanju dugoročne strategije poslovanja. Izvršni direktor odgovoran je za svakodnevno upravljanje poslovnim procesima i sprovođenje usvojene strategije.

Imajući u vidu specifičnost djelatnosti osiguranja, sistem korporativnog upravljanja usklađen je sa regulatornim zahtevima nadležnog nadzornog organa, uključujući obavezu uspostavljanja efikasnog sistema upravljanja rizicima, funkcije usklađenosti (compliance), aktuarske funkcije i interne revizije. Poseban akcenat stavlja se na sistem interne kontrole i upravljanje rizicima što predstavlja važan mehanizam za identifikaciju i ublažavanje potencijalnih poslovnih rizika. Društvo poštuje sva prava akcionara i to pravo na upravljanje akcionarskim društvom, pravo na pravovremeno i redovno dobijanje relevantnih informacija o Društvu, pravo na dividendu, pravo na ravnopravan tretman akcionara i pravo prečeg sticanja novih akcija, kao i ostala prava propisana Zakonom.

Društvo u svom poslovanju primjenjuje principe korporativnog upravljanja kojim se obezbjeđuje pravovremeno objavljivanje svih materijalno značajnih informacija vezanih za Društvo, uključujući finansijsku situaciju, rezultate poslovanja, vlasništvo i upravljanje Društvom.

15. Poštovanje ljudskih prava i borba protiv korupcije

Društvo je posvećeno transparentnom i integrisanom poslovanju i teži poštovanju svih zakonskih propisa, pa tako i onih koji se odnose na sprječavanje mita i korupcije. Jedan od temelja održivosti Društva je opšte poštovanje i primjena ljudskih prava. U Društvu se posluje u skladu sa Kodeksom poslovne etike koji predstavlja temeljne oblike ponašanja i kojim se utvrđuju principi i pravila poslovne etike.

Cilj Kodeksa je da doprinese obavljanju poslovnih aktivnosti privrednih subjekata u duhu poslovnog morala, dobrih poslovnih običaja i načela savjesnosti i poštenja.

Izvršni direktor

Maja Pavličić, dipl. Pravnik

Prokurista:

Mitrović Miloš

